

בית המשפט העליון

עה"ס 1204-12-24

לפני: כבוד השופט יוסף אלרון
כבוד השופט עופר גרוסקופף
כבוד השופטת רות רונן

המערער: מיכאל פאן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
(השופטת ש' רנר) ב-תה"ג 61591-10-21 מיום 18.11.2024

תאריך ישיבה: י"א בניסן התשפ"ה (9.4.2025)

בשם המערער: עו"ד איתן מעוז; עו"ד דניאל עינב

בשם המשיבה: עו"ד יעל ביטון; עו"ד ינאי גורני

פסק-דין

השופט יוסף אלרון:

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטת ש' רנר) ב-תה"ג 61591-10-21 מיום 18.11.2024 במסגרתו הוכרז המערער בר-הסגרה לארה"ב לפי סעיף 3 לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (להלן: חוק ההסגרה או החוק).

הקדמה

2. בשל מהותן של הסוגיות המונחות לפתחנו בתיק זה, אשוב על מושכלת יסוד בדיני ההסגרה.

הסגרה, כפשוטה, היא העברת נאשם או עבריין נמלט (להלן: מבוקש או המבוקש להסגרה) מידי שהותו במדינה "מתבקשת" אל המדינה ה"מבקשת", על מנת שזו האחרונה תעמידו לדין בתחומה. בישראל, הסגרת מבוקש מתבצעת בהתאם להוראות חוק ההסגרה. הליך ההסגרה נפתח בבקשה המוגשת לשר המשפטים מטעם המדינה

המבקשת, והוא שרשאי להורות שעניין המבוקש יובא בפני בית המשפט כדי לקבוע אם הוא בר-הסגרה.

במסגרת עתירת ההסגרה, בית המשפט יבחן את התקיימות מכלול התנאים הקבועים בחוק. בכלל זאת, כי המבוקש נתחייב בדין על עבירת הסגרה במדינה המבקשת, או כי יש ראיות שהיו מספיקות כדי להעמידו לדין על עבירה כזאת במדינת ישראל (סעיף 9 לחוק ההסגרה); וכך גם נדרש כי יהא הסכם בדבר הסגרת עבריינים בין מדינת ישראל לבין המדינה המבקשת (סעיף 2א לחוק ההסגרה).

בנוסף, אחד התנאים הבסיסיים ביותר בדיני ההסגרה הוא עיקרון "הפליגות הכפולה" שלפיו נדרש כי המעשה שבגיננו מבוקשת ההסגרה יהא בר-עונשין לפי דינה של המדינה המבקשת וגם לפי דיני המדינה המתבקשת (סעיף 2א לחוק ההסגרה). מבין רכיביו של עיקרון זה, מקובל למנות את ממד הגדרת העבירה הבא לידי ביטוי בקיומה של הוראה חקוקה המגדירה את המעשה כעבירה פלילית; וכך גם את ממד מיקום העבירה, המתבטא בהשתרעות ההוראה גם ביחס למקום שבו בוצעה העבירה.

3. לצד בדיקת התגבשות התנאים להסגרה, בית המשפט יוסיף ויבחן אם ישנו סייג להסגרה שמונע, בכל זאת, את הסגרת המבוקש (סעיף 2ב לחוק ההסגרה). בין היתר, נמנים מקרים שבהם היענות לבקשת ההסגרה עלולה לפגוע בתקנת הציבור (סעיף 2בא(8) לחוק ההסגרה), או מקרים שבהם המבוקש עמד לדין בישראל על מעשה העבירה שבגללו מבקשים את הסגרתו, ונמצא זכאי או חייב (להלן: סייג הסיכון הכפול) (סעיף 2בא(4) לחוק ההסגרה).

זאת ועוד, בגדרי הליך ההסגרה, במקרה שבו במדינה המתבקשת מתנהל הליך פלילי נגד המבוקש בגין עבירה אחרת מזו שבגינה מבוקשת הסגרתו, סעיף 11 לחוק ההסגרה מאפשר לבית המשפט להורות על דחייה זמנית של הדיון בעתירת ההסגרה לשם בירור אשמתו של המבוקש בהליך המקומי במדינה המתבקשת.

לבסוף, משהוכרז המבוקש כבר-הסגרה על-ידי בית המשפט, שר המשפטים רשאי לצוות על ביצוע הסגרתו (סעיף 18 לחוק ההסגרה). או אז, יועבר המבוקש אל מחוץ לגבולות הארץ ויימסר לידי המדינה המבקשת.

4. במוקד ההליך שלפנינו, בהתאם לטענות הצדדים, ניצבות שתי סוגיות מרכזיות: סוגיה ראשונה, עניינה בדרישה הבסיסית בדיני ההסגרה להתקיימות "פליליות כפולה"; סוגיה שנייה, עניינה כפל ההליכים בעניינינו של המערער בישראל ובארה"ב, וההשלכה של עניין זה על הסגרתו, בין במסגרת סייג "הסיכון הכפול" בין לעניין דחיית הדיון לפי סעיף 11 לחוק ההסגרה.

רקע

5. ביום 26.10.2021, המשיבה הגישה עתירה להכרזה על המערער ככר-הסגרה לארה"ב, לשם העמדתו לדין בעבירת קשירת קשר להלבין הון, עבירה לפי סעיף 1956(h) לפרק 18 United States Code (U.S.C) (להלן: הקוד הפלילי הפדרלי).

לבקשת ההסגרה מטעם ארה"ב, צורף תצהיר של עו"ד ג'סיקה ליבר סמולאר, תובעת פדרלית במחוז המערבי של מדינת פנסילבניה. בתצהירה מתוארות עובדות המקרה, חומר הראיות התומך בבקשה ההסגרה והדין האמריקאי הרלוונטי. לבקשה צורף גם תצהיר של הסוכן החשאי המיוחד של ארה"ב, אריק יינגלינג, שהיה החוקר הראשי בחקירה המתנהלת נגד המערער בארה"ב.

6. בעתירה תואר כי לפי בקשת ההסגרה ביום 24.4.2019 הוגש נגד המערער ונגד שותפו, טל פריהר, כתב אישום לבית המשפט הפדרלי של המחוז המערבי במדינת פנסילבניה בארה"ב. המערער הואשם בכך שהחל מאוקטובר 2013 ועד לאפריל 2019, ניהל יחד עם פריהר, את האתר www.deepdotweb.com (להלן: האתר) ששימש כשער כניסה לשלל זירות מסחר פליליות ברשת האפלה – "דארקנט".

7. במרחב ה"דארקנט" מתנהלות זירות מסחר המשמשות מצע לפעילות פלילית מגוונת, לרבות סחר בסמים מסוכנים, סחר בנשק ואמל"ח, סחר באמצעי תשלום גנובים, כימיקלים רעילים ושלל סחורות אסורות.

כמתואר בבקשת ההסגרה, האתר הציג קישורים שהפנו את הגולשים בו לפלטפורמות מרכזיות ב"דארקנט", ביניהן, Hansa Market וכן AlphaBay, שהן פליליות במהותן, המשמשות כצומת המוביל לזירות השונות שבהן ניתן לערוך מסחר בלתי חוקי כאמור.

8. המערער ופריהר גבו עמלת תיווך מספקי סחורות אסורות שפרסמו את מרכולתם בזירות המסחר שאותן הנגיש האתר. גביית העמלה נעשתה באמצעות מטבעות וירטואליים כגון "ביטקוין", שהופקדו לארנק וירטואלי בשליטת בעלי האתר. בבקשה ההסגרה ובעתירה, פורט כי הרווחים הבלתי חוקיים של המערער ושל פריהר עומדים על כ-15 מיליון דולר ארה"ב.

9. במטרה להסוות את טיבם ומקורם הבלתי-חוקי של כספי העמלות, המערער ופריהר העבירו את הכספים מחשבון האתר לארנקים וירטואליים אחרים, וכן לחשבונות בנק בשליטתם, באמצעות חברות קש. חשבונות אלה כללו חשבונות בבנק הבינלאומי בישראל וכן חשבונות בלטיביה וגיאורגיה, שנוהלו בידי המערער.

10. בין נובמבר 2014 לאפריל 2019, הופקדו כ-8,155 ביטקוין בחשבון האתר בגין עמלות תיווך, בערך משוער של כ-8.5 מיליון דולר ארה"ב, בהתאם לשווי של הביטקוין באותה העת; בעת המשיכה מחשבון האתר, השווי המוערך הכולל של הביטקוין עמד על יותר מ-15 מיליון דולר. הסכומים שהופקדו לחשבון האתר בסדרה של למעלה מ-40,000 הפקדות, נמשכו על ידי המערער ופריהר והועברו לשלל יעדים נוספים בניסיון להסתיר את מקורם.

11. תצהירו של הסוכן החשאי הוא שקושר בין חשבון האתר של המערער ופריהר לבין הפעילות הבלתי חוקית שהתנהלה בזירות המסחר. כל זאת, באמצעות פעולות חקירה חשאיות במסגרתן ביצעו סוכנים סמויים עסקאות בזירות הדארקנט באמצעות האתר. נגד רכישות אלו בוצעו הפקדות של עמלות בחשבון האתר.

בתצהירו, הסביר הסוכן החשאי כי באמצעות כניסה לאתר, הלקוחות קיבלו קישור ייעודי המאפשר כניסה לזירת המסחר הרצויה. בעת ביצוע עסקה, הזירה קישרה באופן אוטומטי בין העסקה המתבצעת לבין חשבון האתר, ובאופן זה, הזרימה המערכת עבור כל עסקה שהושלמה בהצלחה עמלה לחשבון האתר. באופן זה, המערער ופריהר יכלו לגבות עמלות מכלל העסקאות המתבצעות בזירות המסחר השונות. השניים נהנו מעמלות בשווי של 25% מכל עסקה שהושלמה בהצלחה.

תצהירו של הסוכן החשאי מוסיף ומפרט תכתובות שחושפות את המעקב שניהלו המערער ופריהר אחר העמלות שגבו; צילומי מסמכים מזהים של השניים; עותקי חשבונות בנק; ואישור ניהול תוכן האתר.

בנוסף, חושף התצהיר כי המערער הוא שניהל את הפעלתו השוטפת של האתר, לרבות בנושאי כוח אדם, עיבוד חשבוניות, מתן תמיכה טכנית למשתמשים וכן פיקוח על ניהולו הכללי. מעבר לכך, המערער פרסם באתר "מדריכים למשתמש" ובהם הסביר כיצד לרכוש סמים בזירות המסחר, הציע השוואות וביקורות של זירות המסחר השונות שאותן הנגיש האתר, והתריע מפני פעולות אכיפה בינלאומיות באמצעות פרסום מאמרים ביחס לאכיפה בתחום. בכך, פורט כי המערער היה מודע לאופי הבלתי חוקי של זירות המסחר מהן קיבל את העמלות.

12. על פי תצהיר הסוכן, בין דצמבר 2016 ליולי 2017, בערך ארבעה תריסר אנשים מהמחוז המערבי של פנסילבניה השתמשו באתר כדי ליצור חשבונות ב-AlphaBay על מנת לרכוש סמים ודרכונים מזויפים. כאשר בעקבות כך, התקבלו באתר העמלות. כך גם, בין ינואר 2016 ליולי 2017, 65 אנשים השתמשו באתר על מנת להיכנס ל-Hansa Market ולרכוש סמים ומסמכים מזויפים. גם בעקבות שימוש זה, התקבלו באתר עמלות.

בהמשך, ביום 20.9.2017 סוכן חשאי רכש 6 גרם של סמים מסוג "מטאל קריסטל" ממוכר ב-Tochka Market. בעקבות הרכישה, הועברה עמלה לאתר. כמו כן, ביום 16.4.2019 סוכן חשאי עשה שימוש באתר על מנת ליצור חשבון ב-Wall Street Market ובאמצעותו רכש סמים מסוגים שונים, כרטיסי אשראי ותוכנה זדונית. בעקבות כך, הועברה עמלה לאתר.

13. למען שלמות התמונה יצוין כי פריהר נעצר בצרפת ביום 6.5.2019 והוסגר בהמשך לארה"ב. פריהר הועמד לדין בארה"ב, וביום 31.3.2021 הודה והורשע בקשירת קשר לביצוע הלבנת הון. בגין הרשעתו, נגזר עליו, בין היתר, עונש של 97 חודשי מאסר בפועל וחילוט של 8,414,173 דולר ארה"ב.

14. עוד יצוין, כי כשנה לאחר הגשת העתירה, הוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו כתב אישום נגד המערער הכולל שני אישומים – הראשון, עניינו העלמת הכנסה, והשני עניינו הלבנת הון (ת"פ 54759-11-22) (להלן: כתב האישום הישראלי או ההליך הישראלי).

15. בית המשפט המחוזי בפסק דינו קבע כי בבקשת ההסגרה ובעתירה צורך חומר ראייתי מספק לכך שהמערער ופריהר ניהלו יחדיו את האתר. הודגש, כי תפקידו של המערער באתר מהווה אף הוא תשתית ראייתית לכאורית מספקת למודעותו לכך שהאתר שימש כשער כניסה לזירות מסחר לא חוקיות. כך גם צוין כי קיימת תשתית ראייתית לקשירת הקשר להלבנת ההון, לרבות יסוד "כוונה להעלים" הנדרש לצורך עבירה זו. זאת, לנוכח מודעות המערער למקורם הלא חוקי של הכספים, ובשים לב להעברת הכספים באופן שהקשה על התחקות אחר מקורם.

בהתייחס להיקף התשתית הראייתית הלכאורית, נדחתה טענת המערער שלפיה לא הוצגו ראיות מתאימות כלפי מלוא סכום ההלבנה הנטען או כלפי משך הפעילות הנטענת. נקבע כי די בתשתית שצורפה לבקשת ההסגרה, כדי ללמד על "אחיזה לאישום" כנדרש בהליכי הסגרה.

16. בבחינת דרישת הפליליות הכפולה, צוין כי המדובר בבחינה מהותית של השאלה אם המעשים המבססים את האישומים בארה"ב היו נעשים בישראל, בגין אלו עבירות ניתן להעמיד לדין בישראל. בעניינו של המערער, כתב האישום האמריקאי ייחס לו כאמור עבירות של קשירת קשר להלבנת הון שמקורו בפעילות המסחר הלא חוקי בדארקנט. בהתאמה, נקבע כי אילו המעשים היו מבוצעים בישראל, הם היו מקימים עבירת קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). פורט כי הפשע נשוא הקשר הוא הלבנת הון לפי סעיפים 3(א) ו-4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון). מאחר שעבירות הלבנת הון הן מסוג "פשע", העונש המרבי בגין עבירת קשירת קשר הוא 7 שנות מאסר, כך שמדובר בעבירה בת הסגרה.

17. בית המשפט המחוזי הוסיף והתייחס לטענות הצדדים לעניין דרישת אמנת ההסגרה עם ארה"ב שלפיה מלבד פליליות המעשה נדרשת גם פליליות בבחינת מומד מיקום העבירה. היינו, ככל שבוצעה העבירה מחוץ לארה"ב, נדרש כי בהמרת נתונים מקבילה, ניתן היה להעמיד לדין בישראל בגין עבירה שבוצעה מחוץ לשטחה.

נקבע, כי דרישה זו מתקיימת אף היא, הואיל ולפי כתב האישום האמריקאי, קשירת הקשר התבצעה במדינת פנסילבניה ובמקומות אחרים. זאת, בייחוד מאחר שלפי

תצהיר התובעת האמריקאית, קשירת הקשר במשפט האמריקאי אינה צריכה להיות מפורשת ודי בהבנה משתמעת של שניים או יותר לעשיית מעשה לא חוקי. בנוסף צוין כי קשירת הקשר המיוחסת למערער, אינה רק בינו לבין פריהר, אלא גם בינו לבין אדמינסטרטורים בדארקנט. זאת ועוד, כמובא לעיל, בתצהיר הסוכן החשאי מפורטות רכישות שנעשו בפועל בידי אנשים ממדינת פנסילבניה באמצעות האתר; כמו גם רכישות שבוצעו על-ידי סוכנים אמריקאים. עוד הודגש, כי הכספים שהועברו על-ידי אזרחי ארה"ב, בהיותם בארה"ב, הם בכלל אלו מהם נגזרו העמלות למערער ולפריהר.

כל אלו, לקביעת בית המשפט המחוזי, מגבשים תשתית ראייתית לפליליות העבירה גם מבחינת מחד מיקום העבירה. זאת, בייחוד מאחר שלפי הדין הישראלי די בכך שמקצת העבירה בוצעה בישראל כדי שהדין הישראלי יחול על העבירה. משכך, העובדה שמקצת העבירה בוצעה בפנסילבניה מספיקה לקיום דרישת הפליליות הכפולה.

18. בית המשפט המחוזי הוסיף ובחן את התקיימות סייג הסיכון הכפול שלפיו מבוקש לא יוסגר אם הועמד לדין בישראל על מעשה עבירה שבגיננו מבקשים את הסגרתו, ונמצא זכאי או חייב בדינו (סעיף 2ב(א)(4) לחוק ההסגרה). בעניין זה, צוין כי כבר בהחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 24.4.2024 נדחתה טענת המערער שלפיה כתב האישום הישראלי זהה לכתב האישום האמריקאי ולפיכך יש לדחות את העתירה. לחלופין המערער טען כי גם אם אין מדובר בעובדות זהות, יש לעכב את הליך ההסגרה עד הכרעה בהליך הפלילי המתנהל נגדו בישראל.

בהחלטה נקבע כי כאשר נטען לזהות המעשים, סעיף 2ב(א)(4) לחוק ההסגרה מוגבל רק למקרה של הליך שהסתיים בזיכוי או הרשעה. משכך, אין רלוונטיות לתחולתו של סייג זה בעניינו של המערער, שכן ההליך בעניינו בישראל עודנו מתנהל.

19. ממילא הודגש כי בעניינו אין זהות בין המעשים, מאחר שהעבירה העיקרית בכתב האישום הישראלי היא העלמת מס ואילו בכתב האישום האמריקאי היא קשירת קשר להלבנת הון, כאשר אלו עבירות שונות המגינות על ערכים חברתיים שונים.

בעניין זה, פורט כי אמנם לפי סעיף 11 לחוק ההסגרה, כאשר העבירה נשוא כתב האישום הישראלי היא עבירה אחרת מזו נשוא בקשת ההסגרה, נתונה לבית המשפט סמכות להורות על דחיית הדיון בהליך ההסגרה. אולם, הודגש כי במקרה זה שיקול הדעת

הרלוונטי הוא ביחס ליחסי החוץ של המדינה, וספק אם המשיב יכול לעתור לעיכוב ההליכים מכוח סעיף זה.

20. למעלה מכך, בהתייחס לאפשרות שהועלתה להרחיב את עיקרון הסיכון הכפול מעבר לקבוע בחוק ההסגרה – מכוח סייג "תקנת הציבור". צוין כי אפשרות זו נותרה בצריך-עיון בפסיקת בית המשפט העליון, וכי מכל מקום עניינו של המערער אינו בא בשערי המקרים החריגים עד מאוד המצדיקים אי-הסגרה מכוח "תקנת הציבור".

לבסוף, הודגש כי הרחבת הכלל בדבר סיכון כפול למקרה שלפנינו "כמוה כמתן תיעדוף להליך המקומי על פני ההליך האמריקאי, על אף שכתב האישום האמריקאי הוגש קודם לכן, וכמוה כשינוי התנאי הקבוע בסעיף 2ב(א)(4) לחוק ההסגרה אך מהטעם שתנאיו אינם מתקיימים", כלשון בית המשפט המחוזי.

21. טענת המערער שלפיה "מרכז הכובד של האירוע הוא ישראלי לחלוטין" – נדחתה אף היא. נומק כי העבירה נשוא כתב האישום האמריקאי, היא עבירת קשירת קשר להלבנת הון. זאת, בגין סחר בלתי חוקי שהתאפשר בסיוע האתר, ובו לקחו חלק אזרחים אמריקאים וכן סוכנים פדרליים אמריקאים. מעבר לכך, הודגש כי יש שוני בבחינת הערכים המוגנים ביסוד העבירות המיוחסות למערער בישראל ובארה"ב, וגם מטעם זה נדחת טענת המערער.

22. בשקלול האמור, בית המשפט המחוזי קבע כי מאחר שהוצגה תשתית ראייתית מספקת להסגרת המערער, כי התקיימו יתר התנאים הדרושים ולא התקיימו אי-אלו סייגים המונעים את ההסגרה – המערער הוא בר-הסגרה לארה"ב.

עוד צוין, כי מאחר שהמערער היה אזרח ישראלי ותושב ישראל בעת ביצוע העבירה, הוא זכאי לשאת את עונשו בישראל ככל שיורשע בדין וידון לעונש של מאסר.

טענות הצדדים בערעור

23. במוקד הערעור, נטען כי בית המשפט המחוזי שגה בשתי סוגיות מרכזיות – האחת, שלפיה לא מתקיימת דרישת "הפליליות הכפולה"; השנייה, כי בשל התקיימות הליך מקביל בבית המשפט הישראלי, "כפל ההליכים" מקים סייג להסגרת המערער מכוח "סיכון כפול" ומצדיק את דחיית הדיון בעתירת ההסגרה.

במסגרת סוגיית "הפליליות הכפולה", לטענת המערער, אף לא אחת מנסיבות ביצוע העבירה המיוחסת לו מקימה זיקה לארה"ב. כך למשל, המערער אינו אזרח או תושב אמריקאי; לא נכח על אדמת ארה"ב בתקופת הפעילות המיוחסת לו, וכך גם לא ביצע פעולות על אדמתה; החברות שבבעלותו, אינן אמריקאיות; הפעלת האתר וקבלת העמלות התבצעה מחוץ לארה"ב; השרתים שבהם אוחסן האתר, היו פזורים במדינות מחוץ לארה"ב; באתר נעשה שימוש ממקומות שונים בעולם, ואין טענה כי הייתה פעילות מכוונת אזור או יעד אמריקאי; וגם חשבונות הבנק של המערער ופריהר, אינם קשורים לארה"ב.

הסממן האמריקאי היחיד בכתב האישום הוא ש"חלק קטן יחסית" מהמשתמשים באתר, אשר ניגשו דרכו אל הדארקנט – היו אמריקאים מפנסילבניה. ואולם, לטענת המערער, הואיל ולא מיוחסת לו עבירת המקור של סחר לא-חוקי שבוצע בדארקנט אלא רק עבירת קשירת קשר להלבנת הון אזי לא קמה זיקה לארה"ב, שכן רכיבי העבירה המיוחסת לו התרחשו כולם מחוץ לארה"ב.

24. בעניין זה, המערער מוסיף ומשיג גם על הנמקות בית המשפט המחוזי שמכוחן קבע כי קמה זיקה טריטוריאלית לארה"ב. המערער מדגיש כי בניגוד לקביעת בית המשפט המחוזי – אין כל תשתית ראייתית לכך שקשירת הקשר עצמה בוצעה בארה"ב בכלל, ובמדינת פנסילבניה בפרט.

עוד נטען כי העמלה שהתקבלה כתוצאה משימוש של אזרחים אמריקאים באתר, עשויה אמנם ללמד על זיקה לעבירת הלבנת הון, אך לא לעבירה שיוחסה לו בפועל – עבירת קשירת הקשר. בהמשך לכך, נטען כי כדי לבסס זיקה בעבירת הקשר, נדרשים כוונה ותכנון מיוחדים לביצוע ספציפי "בתוך שטח" המדינה שבה התבצעה העבירה נשוא הקשר. ואולם, בענייננו, המערער לא נכח כאמור בארה"ב בפועל; "לא תכנן לבצע בה דבר, ובוודאי שלא להלבין כלום בארה"ב"; לא תכנן להוציא מתוכה כספים "אסורים"; ולא תכנן להעביר דרכה כספים אלו.

25. במסגרת סוגיית "כפל ההליכים", נטען כי כתב האישום הישראלי מגביל אף הוא את הסגרתו. פורט, כי כתב האישום הישראלי כולל הן אישום על עבירות מס מקומיות, בשל היעדר דיווח על ההכנסות לרשויות המס בישראל; הן אישום בעבירות הלבנת הון,

באופן החופף את המעשים המתוארים בכתב האישום האמריקאי, כמו גם את ההכנסות שנטען כי הולבנו.

לטענת המערער, הסגרתו בשלב זה, תימנע ממנו את הזכות "לעמוד על חפותו" ביחס לאישום בעבירות המס. זאת, באופן המנוגד להוראות סעיף 11 לחוק ההסגרה המאפשר את דחיית הדיון בעתירה; וסעיף 11א לחוק המאפשר הפסקה של ההליך רק בשלב ריצוי העונש.

בנוסף, נטען כי האישום בכתב האישום הישראלי בעבירות הלבנת הון, מקים סייג להסגרה של "סיכון כפול" לפי סעיף 2ב(א)(4) לחוק ההסגרה. בראש ובראשונה, נטען כי אישום זה מתייחס לפעולות "הלבנה" של אותם כספים, המיוחסים לו בכתב האישום האמריקאי. כמו כן, הודגש כי כתב האישום הישראלי הוא תוצר של פעילות משותפת של משטרת ישראל ושל ה-FBI, לגבי אותם אירועים המתוארים בבקשת ההסגרה. כאשר באופן כללי, ההליך הישראלי והאמריקאי כרוכים זה בזה. כך למשל, אזהרות שניתנו למערער בחקירות במשטרת ישראל, כללו חשדות לעבירות המסחר האסור בדארקנט; והראיות לעבירת הלבנת ההון בכתב האישום הישראלי, זהות לראיות בכתב האישום האמריקאי.

מעבר לכך, המערער מלין על קביעת בית המשפט המחוזי שלפיה אין מקום להרחיב את תחולת סייג "הסיכון הכפול" בענייננו, בין היתר, מאחר שמשמעות הדבר היא "מתן תערוף להליך המקומי על פני ההליך האמריקאי, על אף שכתב האישום האמריקאי הוגש קודם לכן", כלשון בית המשפט המחוזי. לטענת המערער, מדינת ישראל מעולם לא התחייבה להסגרה חרף הליך תלוי ועומד; ואף יש קושי בעמדה זו, שכן המדינה היא זו שחשפה את המערער לסיכון כפול, בכך שכתב האישום הישראלי הוגש לאחר כתב האישום האמריקאי.

26. לבסוף, המערער טוען כי גם אילו יידחו טענותיו ויוכרזו כבר-הסגרה, יש "לגדר" את הסגרתו, בהתאם לסעיף 17(א) לחוק ההסגרה, כך שיישפט רק בגין עבירת קשירת הקשר להלבין הון. לעמדתו, שיקולי הענישה בארה"ב נסמכים גם על מעשי עבירה ונסיבות שלא הוכחו בראיות במשפט, ועל כן מבוקש שהסגרתו תגודר לעבירת הקשר בלבד, כך שלא יוענש, למשל, גם על עבירת הלבנת ההון המוגמרת.

27. מנגד, לעמדת המשיבה, בדין הוכרז המערער בר-הסגרה ואין כל מניעה להסגירו לארה"ב. בעיקרו של דבר, המשיבה סומכת ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי שקבע כי הוצגו ראיות מספקות כנדרש בסעיף 9 לחוק ההסגרה; כי דרישת הפלילות הכפולה מתקיימת כדבעי; וכי לא מתקיים סייג להסגרת המערער, גם לא מכוח "סיכון כפול" או כפל הליכים.

28. בסוגיית הפלילות הכפולה, נטען כי המעשים המיוחסים למערער מהווים "עבירת פנים", בין אם המעשים מקימים את עבירת הלבנת ההון המוגמרת ובין אם את עבירת קשירת הקשר להלבנת הון. מכל מקום, נטען כי גם אם ייקבע שלא מדובר בעבירת פנים, הרי שקיימת סמכות שיפוט כעבירת חוץ בשל תחולה פרוטקטיבית.

לעמדת המשיבה, העבירה המקבילה בדין הישראלי למעשים המיוחסים למערער, היא עבירה מוגמרת של הלבנת הון ולא רק עבירה של קשירת קשר. לטענתה, התיאור העובדתי בכתב האישום האמריקאי כולל פעולות ברכוש אסור, שנוצר מסחר בלתי חוקי, וזאת כאשר המערער קיבל כעמלה אחוז קבוע מתוך כל עסקה ועסקה שבוצעה באמצעות הקישור באתר אותו הפעיל, בידיעה שמדובר ברכוש אסור. המערער ביצע פעולות ברכוש זה, בין היתר, באמצעות העברות בין ארנקי ביטקוין וחשבונות בנק, במטרה להסתיר ולהסוות את מקורם. על כן, נטען כי בבחינה מהותית, עובדות כתב האישום האמריקאי תואמות בהלימה מלאה לעבירות הלבנת ההון.

עוד נטען כי עבירת קשירת הקשר להלבין הון על פי הדין האמריקאי, היא עבירה ייעודית ומיוחדת לעבירת הלבנת הון שמהווה תת-סעיף בתוך העבירה המוגמרת של הלבנת הון, ואשר העונש בגין שתיהן זהה – 20 שנות מאסר. זאת, בניגוד לעבירת קשירת הקשר הכללית בדין האמריקאי, המופיעה בסעיף נפרד והענישה בצדה היא 5 שנות מאסר.

על רקע האמור, נטען כי העבירות המקבילות הן "עבירות פנים" על פי דיני מדינת ישראל, שכן לכל הפחות, מקצתן בוצע בארה"ב. זאת, לפי כתב האישום האמריקאי המתאר כיצד חלק ממשתמשי האתר היו אזרחים אמריקאים שביצעו את הרכישות בעודם במדינת פנסילבניה, כך שמדובר ברכוש אסור שנוצר בארה"ב. הודגש, כי קיומה של עבירת מקור הוא נסיבה המהווה חלק מהיסוד העובדתי של עבירת הלבנת ההון, אשר מהווה חלק בלתי נפרד מהתגבשות העבירה המוגמרת. לפיכך נטען כי מקצת העבירה בוצעה בארה"ב.

29. המשיבה מוסיפה וטוענת כי גם אילו ייקבע כי העבירה המקבילה בדין הישראלי היא עבירת קשירת קשר להלבנת הון, בכל זאת מדובר בעבירת פנים. כאמור, העבירה נשוא הקשר היא עבירת הלבנת הון אשר אחד מרכיביה הוא רכוש אסור. לעמדת המשיבה, "מטבע הדברים, היה המערער מודע בעת הפעלת האתר, כי רכישות אלה יכולות להתבצע מכל מקום בעולם, לרבות מארה"ב". נטען כי יש לראות אפוא בעבירת הלבנת ההון נשוא הקשר כעבירה שמקצתה הייתה אמורה להתבצע בארה"ב, או בכל מקום אחר בעולם.

לשיטת המשיבה, שיקולי מדיניות משפטית מוליכים אף הם למסקנה האמורה. נטען כי לארה"ב יש אינטרס מובהק ולגיטימי להחיל את סמכות שיפוטה על מעשי המערער, שהרי כספים אמריקאים היו צפויים להיות חלק מהקשר להלבנת ההון. נטען כי יש הכרח להכיר במצבים אלו כעבירת פנים, כדי לאפשר למדינות להיאבק בתופעה של שימוש בכספיהן למטרות בלתי חוקיות, ולמנוע את הלבנתם בהמשך.

30. למעלה מכך, המשיבה מדגישה כי גם אילו יסווגו מעשי המערער כ"עבירת חוץ", בכל זאת ניתן לבסס סמכות שיפוט על מעשים אלה מכוח תחולה פרוטקטיבית, לפי סעיף 13(א) לחוק העונשין. נטען, כי עבירות הלבנת הון פוגעות בפעולה התקינה של המדינה, בכלכלתה ובמערכות הפיננסיות שלה. בפרט, למדינות ישנו אינטרס לפעול על מנת שהון פנימי לא ייצא מהמדינה כפרי של עבירה, ויולבן במערכת פיננסית מתוקנת של מדינה אחרת. מאפיינים אלו ואחרים, מקימים סמכות שיפוט מכוח תחולה פרוטקטיבית.

31. גם בטענות המערער בדבר כפל הליכים ו"סיכון כפול", אין ממש לעמדת המשיבה. בראש ובראשונה, נטען כי בבית המשפט המחוזי המערער טען לזהות בין כתב האישום הישראלי לכתב האישום האמריקאי; ואילו טענתו בערעור שישנו רכיב של "עבירה אחרת" היא טענה חדשה בערעור, ובכך די כדי לדחותה.

לגופם של דברים, לטענת המשיבה, למערער מיוחסות עבירות שונות בתכלית בשני כתבי האישום. פורט, כי המערער עבר על החוק האמריקאי בכך שהפעיל במשך שנים מערך הלבנת הון שהושג בעבירות שונות שנעשו בדארקנט. נטען כי "מדובר בעיסוק 'שחור' מתחילתו ועד סופו – החל מהיותו ספק לקוחות לפלטפורמות עברייניות הפועלות תחת איפול מוחלט במטרה לחמוק מהרשויות, ועד להלבנת הכספים שהרוויח

ממשלח יד בלתי-חוקי זה". לצד זאת, המערער עבר על החוק בישראל בכך שלא דיווח לרשויות המס הישראליות על הכנסותיו ממשלח יד על מנת לחמוק מתשלום מס, הלבין את הרווחים שהפיק והטמיעם במערכת הפיננסית בישראל.

נטען, כי מלבד העובדה שלמערער מיוחסות בישראל עבירות מס, גם עבירות הלבנת ההון, שונות בין שני כתבי האישום. אמנם, הרכוש האסור מושא כתב האישום הישראלי הוא חלק מהרכוש האסור מושא כתב האישום האמריקאי, אולם כתב האישום הישראלי מתייחס רק לרכוש שנועד להיות מולבן דרך הכנסתו למערכת הפיננסית הישראלית, ואשר לגביו קמה עבירת מקור של מרמת מס שביצע המערער נגד מדינת ישראל בלבד. מקורה של הלבנת ההון הישראלית שונה אפוא, לטענת המשיבה, מעבירות המקור בכתב האישום האמריקאי. בכך גם ניכר כי כתבי האישום מגנים על ערכים מוגנים שונים, כפי שגם קבע בית המשפט המחוזי.

מכל מקום, גם אילו ייקבע שמתקיימת זהות מעשים בין כתבי האישום, המשיבה סומכת ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי לפיה לא מתקיימת דרישת "הסיכון הכפול" מאחר שההליך הישראלי טרם הסתיים בהרשעה או בזיכוי.

32. עוד דוחה המשיבה את ניסיון המערער לעשות שימוש בסעיף 11 לחוק ההסגרה, משטען כי יש לעכב את הסגרתו עד שתבורר אשמתו בהליך הישראלי. הודגש כי אין למערער זכות לקבוע את סדר ההליכים המתקיימים בעניינו, מתוך מטרה "לרכך" את האכיפה נגדו. המשיבה מוסיפה ומדגישה כי הדיון בשלב זה הוא רק על הכרזתו של המערער כבר-הסגרה, ואילו שיקול הדעת בדבר מועד ביצוע הסגרתו בפועל מסור לסמכותו של שר המשפטים. ממילא, לאחר שיוכרו המערער בר-הסגרה, "תכלכל המשיבה את צעדיה ביחס לדרך הנכונה ביותר לקיים את ההליך המקומי".

33. לעמדת המשיבה גם סייג "תקנת הציבור" אינו מונע את הסגרת המערער. בעניינו, לא נפגעה זכותו של המערער לטעון טענת "סיכון כפול" במהלך משפטו בארה"ב, וגם בשל כך אין חשש לפגיעה בתקנת הציבור.

34. לבסוף, המשיבה מתנגדת ל"גידור ההסגרה" כפי שמבקש המערער. הודגש כי כלל הייחודיות שלפיו המבוקש יועמד לדין רק בהתאם לבקשת ההסגרה, הוא "מושכלות יסוד בהליכי ההסגרה"; וכי גם ניסיון להתערבות במדיניות הענישה האמריקאית, הוא חסר תוחלת ותועלת.

35. הערעור שלפנינו נסוב כאמור סביב שתי סוגיות מרכזיות, בהתאם לטענות המערער ועמדת המשיבה: סוגיה ראשונה, עניינה בדרישה הבסיסית בדיני ההסגרה להתקיימות "פליליות כפולה"; סוגיה שנייה, עניינה כפל ההליכים בעניינו של המערער, בישראל ובארה"ב, וההשלכה של עניין זה על הסגרתו.

הילוכנו בפסק דין זה יהא אפוא בהתאם. תחילה, במסגרת סוגיית "הפליליות הכפולה", אבחן אם המעשים המיוחסים למערער מהווים עבירה פלילית לפי דיני העונשין של מדינת ישראל, אם לאו. בבחינה זו, אדרש גם להבחנה שבין עבירת פנים לעבירת חוץ, והשלכות סיווג זה לעניין אפשרות הסגרת המערער.

בהמשך, אפנה לסוגיית "כפל ההליכים". ראשית, אבחן עד כמה, אם בכלל, דומים כתב האישום הישראלי וכתב האישום האמריקאי. לאחר מכן, אדרש לתחולת סייג "הסיכון הכפול"; בהמשך, אבחן את האפשרות לדחות את הדיון בעתירה; ולבסוף אתייחס להצעה למנוע את ההסגרה מכוח סייג "תקנת הציבור".

סוגיה ראשונה – פליליות כפולה

א. מסגרת נורמטיבית

א.1. ממד הגדרת העבירה

36. אחד מבין עמודי התווך של הליך ההסגרה, מצוי בעיקרון "הפליליות הכפולה" שלפיו לשם הסגרה נדרש כי המעשה שבגיננו מבוקשת ההסגרה יהא בר-עונשין הן לפי דיניה של המדינה המבקשת הן לפי דיניה של המדינה המתבקשת (ש"ז פלר דיני ההסגרה 166 (1980) (להלן: פלר)).

בחוק ההסגרה, עיקרון זה מצא עיגון, בלתי מפורש, בסעיף 2(א) הקובע כי "עבירת הסגרה" היא "כל עבירה שאילו נעברה בישראל דינה מאסר שנה או עונש חמור מזה" (פלר, בעמ' 167).

37. היותו של המעשה בר-עונשין במדינה המבקשת, הוא הבסיס הנורמטיבי לבקשת ההסגרה ומקור הלגיטימציה שלה, שהרי אם המעשה אינו עניש במדינה המבקשת, אזי בקשת ההסגרה עומדת בניגוד לעקרון החוקיות במדינה המבקשת עצמה. באופן משלים, נדרש כאמור כי המעשה יהא בר-עונשין גם במדינה המתבקשת. אלמלא כן, תגרום ההסגרה פגיעה קשה בזכויות הפרט ותעמוד בניגוד לסדר הציבורי במדינה המתבקשת ובערכיה. למעשה, בכך שהמדינה המתבקשת אינה מסגירה אלא על מעשה שכתנאים מקבילים היה עניש גם לפי דיניה, היא מגשימה כלל בסיסי בדיני ההסגרה שלפיו היקף סמכות המדינה להסגיר אדם משטחה כפוף להיקף סמכות הענישה שלה אילו היה נשפט בה על המעשה המהווה את העילה לבקשת ההסגרה (פלר, עמ' 169).

במובן מסוים, עקרון "הפליליות הכפולה" מהווה מעין "ערובה" לכך שההסגרה לא תפגע בעקרונותיה של המדינה המסגירה, בערכיה ובתקנת הציבור שלה.

38. יחד עם זאת, תכליות דיני ההסגרה, ובייחוד תפקידה של המדינה המתבקשת במסגרת הליך זה, מוליכות לכך שאין לדרוש זהות מוחלטת בין דרישות דיני ההסגרה במדינה המבקשת לבין דרישות אלו במדינה המתבקשת. כך בכלל ביחס להסדרים שונים בדיני ההסגרה, וכך בפרט ביחס לדרישת "הפליליות הכפולה". אפרט.

כפי שהבהרתי לא פעם, הליך ההסגרה נועד בעיקרו לאפשר שיתוף פעולה בין מדינות במסגרת הלוחמה בפשע. שיתוף הפעולה מתבטא בנכונות מדינות לאפשר את הסגרתם של גורמי פשיעה הנמצאים בתחומן למדינת אחרות. זאת, בשל הרצון למנוע מאותם גורמי ומחוללי פשיעה את האפשרות לחמוק מאימת הדין (ע"פ 6003/19 גרינס נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 17 (3.9.2020) (להלן: עניין גרינס)). ההסגרה מהווה אפוא צעד המאפשר למדינה המבקשת למצות את הדין גם עם עבריינים הנמצאים מחוץ לשטחה, בין אם נמלטו לאחר ביצוע העבירה למדינה אחרת ובין אם מלכתחילה שהו מחוץ לתחומי המדינה בעת ביצועה. בצידו השני של המטבע, ניצבת המדינה המתבקשת אשר אף היא חפצה בהסגרת המבוקש, מתוך רצון להימנע מהפיכתה למדינת מקלט עבור עבריינים המסתתרים מאימת הדין (ע"פ 3619/24 סלומיאנסקי נ' פרקליטות המדינה, המחלקה ליחסים בינלאומיים, פסקה 17 (10.4.2025) (להלן: עניין סלומיאנסקי)).

אין חולק כי הליך ההסגרה לא נועד לברר את אשמתו או חפותו של המבוקש להסגרה. מכוח האמור, פעולת ההסגרה אינה שקולה כשלעצמה להעמדה לדין, אלא שהיא נועדה לאפשר למדינה המבקשת לברר עד תום את אשמתו של המבוקש להסגרה

(סלומיאנסקי, בפסקה 45). מסקנה הפוכה עלולה להשמיע ויתור מצד המדינה המתבקשת על ריבונותה ועל החלת הדין העצמי שלה, לטובת תחולת דין המדינה המבקשת (פלר, בעמ' 172).

ניתן לומר אפוא כי תפקידה של המדינה המתבקשת במסגרת הליך ההסגרה הוא דיוני בלבד – לבצע את ההליכים המתחייבים מהימצאות המבוקש בשטח ריבונותה והכרוכים בהעברתו למדינה המבקשת לשם הבאתו לדין במדינה המבקשת (פלר, בעמ' 172).

תכליות אלו של הליך ההסגרה, מכתיבות את אופיו של ההליך ואת טיבם של הסדרים שונים בדיני ההסגרה בכלל, ואת דרישת "הפליליות הכפולה" בפרט.

39. במה דברים אמורים ?

היבט אחד מצוי באופי הבחינה הראייתית הנדרשת במסגרת הליך ההסגרה. סעיף 9 לחוק ההסגרה, מורה כי במסגרת בחינת בקשת ההסגרה ועתירה להכריז על מבוקש כבר-הסגרה יש לבחון אם המבוקש "נתחייב בדין" על עבירת הסגרה במדינה המבקשת, או כי יש ראיות שהיו מספיקות כדי להעמידו לדין על עבירה כזאת בישראל. במרוצת השנים, פורשה דרישה זו בצמצום רב עד כי נדרשת "אחיזה לאישום" בלבד (גרינס, בפסקאות 11-13).

על טיבה של בחינה זו, עמדתי בהרחבה אך לאחרונה בעניין סלומיאנסקי. בתוך כך, הבהרתי כי הרף הראייתי המצומצם נובע מתכליות ההסגרה כאמור, כך ש"הדרישה הראייתית במסגרת הליך ההסגרה לא נועדה לברר את אשמתו – אף לא במקצת או באופן לכאורי; אלא שמטרת הדרישה הראייתית היא לבחון את 'רצינות' בקשת ההסגרה, ואם די בה כדי להצדיק עזרה למדינה המבקשת, לשם המשך ההליכים נגד המבוקש, גיבוש התשתית להעמדתו לדין ובירור אשמתו" (סלומיאנסקי, בפסקה 45).

40. היבטים נוספים המגלמים תכליות אלו, מצויים ביחס לדרישת "הפליליות הכפולה". בראש ובראשונה, מקובל להבחין בין "פליליות אפקטיבית" לבין "פלילית היפותטית". במדינה המבקשת נדרש כי המעשה המיוחס למבוקש יהווה בסיס לענישה בפועל – פליליות אפקטיבית. הטעם לכך הוא ברור ונהיר, שהרי הליכי ההסגרה חסרים כל תכליתיות ולגיטימיות אילו המעשה המיוחס למבוקש אינו מאפשר העמדתו לדין

בפועל במדינה המבקשת את הסגרתו. מנגד, דיני ההסגרה אינם דורשים פליליות אפקטיבית במדינה המתבקשת, אלא מסתפקים בפליליות היפותטית. רוצה לומר שבבחינת פליליות המעשה המיוחס למבוקש, די בכך שבתנאים מקבילים היו חלים על המבוקש דיני המדינה המתבקשת, מבלי שאלו בהכרח חלים בפועל. המשמעות היא כי גם אילו נתוני היסוד של העבירה בעלי זיקה מקומית או צביון ייחודי, יש לבחון אם המרה של נתונים אלו בנתונים היפותטיים, תגבש עבירה פלילית, אם לאו (דנ"פ 2980/04 אויקו נ' מדינת ישראל, פ"ד (4) 34, 45 (2005)).

41. נוסף על כך, נקבע זה מכבר כי אין לפרש את דרישת "הפליליות הכפולה" בצורה דווקנית, כך שהיא תתקיים רק מקום בו קיימת זהות מוחלטת בין העבירות במדינה המבקשת ובמדינה המתבקשת. כך, כבר לפני כ-50 שנה בפסק דינו של מ"מ הנשיא י' זוסמן נקבע כי:

"כל שנדרש על-פי סעיף 2(2) לחוק בצירוף סעיף (א) לתוספת הוא, שהעבירה בה מואשם המבוקש תהא בת-עונשין בלא פחות משלוש שנות מאסר. היינו, שתהא בחזקת פשע, אילו בוצעה בישראל, אך אין דורשים שתהא זהות גמורה או חופפות מוחלטת של העבירות על-פי חוקיהן של שתי המדינות [...] אם כי קיימת בין המדינות הנאורות הסכמה כללית לגבי המעשים המחייבים ענישה, החוקים הפליליים אינם זהים בכל, ודרישת חופפות מוחלטת היתה עושה הסכמי הסגרה פלסטר. מה שדרוש הוא, כי המעשה המיוחס למבוקש תהא עבירה לפי חוק המדינה המבקשת, ויהא יחד עם זה גם עבירה לפי חוקי ישראל, לאו דוקא אותה עבירה, אלא עבירה מן העבירות המפורשות בתוספת לחוק ההסגרה" (ע"פ 205/73 רוס נ' מדינת ישראל, פ"ד כז(2) 365, 373 (1973) (ההדגשות הוספו – י' א'))".

המשמעות היא כי עת נבחנת בקשת הסגרה, אין טעם לאתר בהכרח בדיני העונשין של המדינה המתבקשת, עבירה הנושאת את שמה, את רכיביה ואת דרישותיה של העבירה המיוחסת למבוקש במדינה המבקשת. לא רק שחפיפה מעין זו היא נדירה, אלא שבמקרים מסוימים, ייחוד השם עלול להטעות בעוד שבפועל העבירות בעלות השם הזה מחפות על ערכים מוגנים שונים. נדרש אפוא להעביר את היסודות המרכיבים את העבירה שהיא עילת בקשת ההסגרה "במסגרת של דיני העונשין של המדינה המתבקשת", כלשונו של פלר. היה ונתרו במסגרת יסודות המצמיחים עבירה פלילית כלשהי גם לפי דינים אלה, אזי מתקיימת דרישה הפליליות הכפולה בבחינת ממד הגדרת העבירה (פלר, בעמ' 178).

”הפליליות הכפולה” עוסקת אפוא בזהות המעשה ולא בזהות העבירה (עניין אוזיפה, בפסקה 38) (ליישום הכלל האמור בדיני ההסגרה, ראו למשל פסק דינו של השופט א’ שטיין ב-עה”ס 8013/21 היועץ המשפטי לממשלה נ’ כהן, פסקאות 31-32 (27.4.2022)).

42. בצד האמור, נותר לשאול אם בכל זאת ישנם גדרים ומאפיינים הדרושים לעבירה המקבילה במדינה המתבקשת, או שמא, עבירה כלשהי, מקיימת את דרישת הפליליות הכפולה. מצד אחד, ניתן להציע כי אמנם לא נדרשת זהות מלאה בין העבירות אך כן תידרש קרבה מסוימת בערכים המוגנים עליהן מגינות העבירות או קרבה ”ביסודות המהותיים של הגדרת העבירה” (ע”פ 6717/09 אוזיפה נ’ היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 38 (6.12.2010) (לעיל ולהלן: עניין אוזיפה)); מצד שני, בשל האופי הכמעט-טכני של הליך ההסגרה שנועד אך לאשר את העברת המבוקש למדינה המבקשת כדי שבה יועמד לדין, ניתן לסבור שדי ברף מינימלי של אי-חוקיות כדי להצדיק את ההסגרה. שהרי, ”דרישה כי המעשה יהיה עניש במדינה המתבקשת באה רק להבטיח, בשם הסדר הציבורי וערכי החברה, כי לא יינקטו הליכים פרוצדוראליים פליליים נגד אדם על מעשה המותר אצלה בשעה שמתנהלים הליכי ההסגרה. זוהי דרישה דיונית במהותה. הא ותו לא” (שם, בפסקה 27).

43. בטרם חתימת פרק זה, כאן המקום להעיר כי הכלל בדבר זהות המעשה, מקבל משנה תוקף בבחינת יחסי ההסגרה שבין ארה”ב לישראל. כך, בתיקון לאמנה שבין שתי המדינות משנת 2005, נקבע במפורש בסעיף 2(3) כי ”עבירה תהיה עבירת הסגרה בין אם חוקי הצד המבקש והצד המתבקש מסווגים את העבירה באותו סוג של עבירות או מתארות את העבירה באותו מינוח ובין אם לאו” (פרוטוקול בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת ארה”ב המתקן את אמנת ההסגרה שנחתמה בווינגטון הבירה ב-10 בדצמבר 1962 (להלן: הפרוטוקול המתקן)) (ההדגשה הוספה – י’ א’).

א.2. ממד מיקום העבירה

44. סוגיה נוספת הרלוונטית לענייננו בבחינת דרישת ”הפליליות הכפולה” נעוצה בבחינת ממד מיקום העבירה. אף שעיקרון היסוד של הפליליות הכפולה אינו שנוי במחלוקת במסגרת דיני ההסגרה, טיבו והיקפו דורשים בירור ממקרה אחד למשנהו (עניין אוזיפה, בפסקאות 25-39).

ברקע למורכבות הסוגיה, ניצבים כללים מושרשים בדיני עונשין. כידוע, כדי שמעשה יצמיח אחריות פלילית עליו להיבחן בשלושה ממדים מצטברים – ממד הגדרת העבירה הבא לידי ביטוי בהוראה חקוקה קיימת, שמגדירה את המעשה כעבירה פלילית; ממד עיתוי העבירה המתבטא בתחולת הוראה חקוקה זו על המעשה מבחינת שעת עשייתו; וממד מיקום העבירה המתבטא בהשתרעות ההוראה גם ביחס למקום שבו בוצע המעשה (פלר, בעמ' 171).

מדיני עונשין לדיני הסגרה – מתעוררת אפוא השאלה, האם דרישת הפליליות הכפולה מתמצית בממד הגדרת העבירה, או שמא כוללת הדרישה גם את ממד מיקום העבירה. היינו, האם דרישת הפליליות הכפולה מתמלאת בכך שהמעשה המיוחס למבוקש מהווה עבירה מכוח הוראה חקוקה במדינה המתבקשת – יהא מקום ביצוע העבירה אשר יהא; או שמא נדרשת פליליות כפולה גם במישור המקום שבו בוצע המעשה, כך שאילו נעשתה העבירה מחוץ לגבולות המדינה המתבקשת, נדרשת להתקיים זיקה אקס-טריטוריאלית מסוימת גם עבור המדינה המתבקשת (פלר, בעמ' 185-186).

במילים פשוטות, השאלה היא האם הכרזה על מבוקש כבר-הסגרה מותנית בכך שהדין הפלילי של המדינה המתבקשת היה חל על עבירה שבוצעה בנסיבות דומות מחוץ לגבולותיה, או שמא אין צורך בבחינה מעין זו לצורך הסגרת המבוקש.

דרישת הפליליות הכפולה גם בממד מיקום העבירה, מכונה לעיתים גם בתור הדרישה לקיום "כפילות זיקות".

45. אמנות ההסגרה בין מדינות העולם, אינן תמימות דעים ביחס להכללת ממד מיקום העבירה כחלק מדרישת הפליליות הכפולה. חלק מן אמנות ההסגרה עליהן חתמה ישראל, מגבילות את התחייבות המדינות הקשורות להסגיר האחת לשנייה רק על עבירות שבוצעו בשטח המדינה המבקשת. כך למשל מתקיים במסגרת יחסי ההסגרה עם קנדה ועם בריטניה. זאת, בעוד שחלק מאמנות ההסגרה מחייבות הסגרה גם על עבירות שנעברו מחוץ לשטח המדינה המבקשת, ובלבד שתחולת החוק הפלילי שלה על מעשי המבוקש תהיה מבוססת על זיקה אשר בתנאים מקבילים הייתה מצמיחה תחולה אקס-טריטוריאלית של החוק הפלילי גם אצל המדינה המתבקשת.

אמנת ההסגרה בין ישראל לארה"ב (אמנת הסגרה בין ממשלת מדינת ישראל ובין ממשלת ארצות הברית של אמריקה, כ"א 13, 795 (נחתמה ב-1962)), הנמצאת במוקד העניין שלפנינו, נמנית על הסוג האחרון, כך בתרגום הרשמי:

סעיף 3

נעברה העבירה מחוץ לתחומי השיפוט הטריטוריאלי של הצד המבקש, אין חובת ההסגרה חלה אלא אם בדיני הצד המתבקש נקבע עונש על אותה עבירה כשנעברה בנסיבות דומות.

עינינו הרואות כי אמנת ההסגרה החלה בענייננו כוללת הוראה מפורשת לעניין ממד מיקום העבירה במסגרת דרישת הפליליות הכפולה. סעיף 3 לאמנת ההסגרה שבין ישראל לארה"ב, מורה כי ככל שבנסיבות דומות היה המעשה שבוצע מחוץ לשטחה של המדינה המתבקשת עניש לפי דיניה – תחול חובת הסגרה, ואילו במקרה שתנאי זה לא מתקיים – לא תחול חובת הסגרה.

יודגש, כי גם בהקשר זה לא נדרשת פליליות אפקטיבית ביחס למדינה המתבקשת, אלא פליליות היפותטית בלבד. כך ככלל בהתאם למאפייני הפליליות הכפולה כאמור, וכך בפרט ובאופן מפורש בסעיף 3 לאמנת ההסגרה שבין ישראל לארה"ב.

46. השלכות ממד מיקום העבירה במסגרת דרישת הפליליות הכפולה ובכינויה – "כפילות הזיקות", ניצבות ביסוד הסוגייה הראשונה בערעור שלפנינו. אילו יימצא כי המעשים המיוחסים למערער עשויים להיות מסווגים תחת "עבירת פנים" בדין הישראלי, אזי דרישת הפליליות הכפולה מתקיימת בפשטות מכוח זיקה טריטוריאלית לישראל; ואולם, אם יימצא כי המעשים המיוחסים למערער עשויים להיות בגדר "עבירת חוץ" נדרש יהא להצביע על זיקה למדינת ישראל, שבעטיה ייתכן שניתן היה להעמיד לדין את המערער.

ב. מן הכלל אל הפרט

47. בענייננו, כתב האישום האמריקאי מייחס כאמור למערער עבירת קשירת קשר להלבנת הון. מבחינת דרישת "הפליליות הכפולה", בהשלכה לדיני העונשין הישראליים, המערער דבק בכך שהעבירה המקבילה היא עבירת קשירת קשר לפי סעיף 499 לחוק העונשין; בעוד שמנגד המשיבה עומדת על כך, הן בעתירה להכרזה על המערער ככר-

הסגרה הן בערעור שלפנינו, כי העבירה המקבילה למעשים המיוחסים למערער היא עבירה מוגמרת של הלבנת הון לפי סעיפים 3(א) ו-4 לחוק איסור הלבנת הון. זאת, כאשר עבירות המקור הן, בין היתר, עבירות לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

בהתאם לעמדות אלו, אבחן את התקיימות דרישת "הפליליות הכפולה" בענייננו, ביחס לממד הגדרת העבירה וביחס לממד מיקום העבירה.

ב.1. הלבנת הון

48. כידוע, לעבירת הלבנת ההון ישנם ביטויים מגוונים, כאשר המשותף להם הוא שמדובר בפעילות ברכוש הקשור במעשים עבריינים, על מנת להטמיעו בקרב רכוש חוקי, לעיתים תוך טשטוש הרכוש האסור והסוואתו, כך שלא יהיה ניתן להצביע על מקורו וזהות בעלי השליטה בו או אלו הנהנים ממנו (ע"פ 2698/24 סילבר נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (5.12.2024)). בפשטות, כפי שציינתי בעניין סילבר – מלבין ההון מבקש במעשיו, פשוטו כמשמעו, להפוך כסף או רכוש "טמא" ל-"כשר".

על מנת להתמודד ולהיאבק עם התפשטות תופעת העבריינות הבין-לאומית הנסמכת, בין השאר, על הלבנת הון בממדים אדירים – נחקק חוק איסור הלבנת הון. במוקד החוק, נחקקו "עבירות הליכה" המנויות בסעיפים 3 ו-4 לחוק, שנועדו להתמודד באופן ישיר עם התופעה "הקלאסית" של הלבנת הון שעניינה פעולה ברכוש הקשור לפעילות פלילית (ראו, למשל, את ההתייחסות המקיפה בפסק דיני ב-ע"פ 5136/22 לוקר נ' מדינת ישראל (10.11.2024) המכונה "פרשת 512").

"עבירות הליכה" מבטאות את הכרת המחוקק בכך שפעולת הלבנת תוצרי העבירה הפלילית, כשלעצמה, מהווה פגיעה בערכי החברה, בהיותה האפיק המרכזי המאפשר לעברייני ליהנות מפירות עבירתו (ע"פ 2333/07 תענך נ' מדינת ישראל, פסקה 233 (12.7.2010)). אחת ההשלכות של עמדה ערכית זו היא כי אין הכרח שמלבין ההון יהיה מי אשר ביצע את עבירת המקור שממנה הופק ההון. כתוצאה מכך, פעמים רבות עבירת ההון נפרשת לא רק על העברייני אשר נהנה מהלבנת הכספים עצמה אלא על שרשרת ארוכה של עבריינים, אשר כל אחד מהם היווה חוליה, מרכזית או שולית, בדרך לניתוק הקשר בין העברייני לבין מקור הון (עניין סילבר, בפסקה 23).

49. מכאן, להגדרות העבירה כלשונה בסעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון:

איסור הלבנת הון

(א) העושה פעולה ברכוש, שהוא רכוש כאמור בפסקאות (1) עד (3) (בחוק זה – רכוש אסור), במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועותיו או עשיית פעולה בו, דינו - מאסר עשר שנים או קנס פי עשרים מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין -

(1) רכוש שמקורו, במישרין או בעקיפין, בעבירה.

כפי שניתן להיווכח מדובר בעבירה התנהגותית המחייבת, מעבר לדרישת המודעות הרגילה, גם יסוד נפשי של כוונה מיוחדת – "במטרה להסתיר או להסוות". נוסף על כך, ביסודות העבירה נכללת הנסיבה – "ברכוש, שהוא רכוש כאמור בפסקאות (1) עד (3)". את התקיימות נסיבה זו, ככל נסיבה אחרת בעבירה פלילית, יש להוכיח מעבר לספק סביר; אך אין חובה להוכיח את התקיימותה דווקא באמצעות הרשעת הנאשם או אחר גם בעבירת המקור (ע"פ 7593/08 ריטבלט נ' מדינת ישראל, פסקה 56 (1.9.2009); כן ראו את פסק דיני ב-ת"פ (מחוזי חי') 4039/05 מדינת ישראל נ' כהן (2.7.2008)).

לאמיתו של עניין, אין מדובר במבנה חריג של עבירה הכוללת כנסיבה עצמאית את התקיימות עבירה אחרת כנסיבה. בין היתר ניתן למנות את סעיפים 254, 411-412, 413יא לחוק העונשין, וכן את עבירת קבלת נכסים שהושגו בפשע לפי סעיף 411 לחוק העונשין, הדורשת אף היא התקיימות עבירה קודמת כנסיבה. ביחס לעבירה זו האחרונה, בית משפט זה הבהיר זה מכבר את אופן הוכחת העבירה הקודמת בעבירה זו, כך בלשונו של השופט י' כהן:

"אמת הדבר, שלא היתה בפני בית-המשפט ראייה שמישהו התלונן על גניבת הרכוש שנתפס או שאותו רכוש נגנב מאדם מסויים, אולם לפי נסיבות המקרה רשאי היה בית-המשפט המחוזי להסיק את המסקנה, שהדברים שנתפסו אצל המערער הושגו בדרך שיש בה משום עוון ושהמערער ידע על כך. מסקנה זו מושגת בעיקר על מהות וצורת הדברים שנתפסו אצל המערער וכן על התנהגותו בזמן שנעצר" (ע"פ 143/75 קרמר נ' מדינת ישראל, פ"ד כט(2) 643, 644 (1975)).

50. בענייננו, כתב האישום האמריקאי מפרט בהרחבה את המעשים המיוחסים למערער, ואת האופן שבו הולבנו הכספים האסורים. כזכור, המערער ופריהר שותפו

ניהלו אתר שהיווה שער כניסה לזירות מסחר פליליות ב"דארקנט". בעת שמשמש הרשת נכנסו דרך האתר לזירת המסחר הרצויה וביצעו דרכה עסקת סחר לא-חוקית, נקלטה עמלה בחשבון האתר.

כמובא לעיל, לצורך הסוואת מקורם הבלתי-חוקי של כספי העמלה, זו נגבתה באמצעות מטבעות וירטואליים והועברה לאחר מכן מחשבון האתר לארנקים וירטואליים אחרים או לחשבונות בנק המצויים בשליטת המערער ופריהר, באמצעות חברות קש.

51. הנה כי כן, יסודות עבירת הלבנת הון לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון – מתגבשים במלואם. כך, ניכר כי המערער פעל להסתיר ולהסוות את המקור הבלתי חוקי של כספי העמלה שקיבל כאמור, כמו גם את מיקום הכספים ואת התנועות שנעשו בהם. הלבנת ההון שבוצעה על ידי המערער ופריהר השתרעה על שרשרת ארוכה של פעולות מתוחכמות, שנועדו רובן ככולן להסתיר במועד את מקור הכספים הבלתי חוקי.

הנסיבה הדורשת את התקיימות עבירת המקור, כך שהכסף המולבן הוא פרי עבירה – מתקיימת אף היא. זאת, לנוכח מכלול נסיבות ביצוע העבירות כאמור, וגם מאחר שהמערער עצמו לא חלק על עובדות כתב האישום, ובכללן על התקיימות עבירת המקור.

52. בזכרנו כי אמת המידה היא זהות המעשה ולא בהכרח זהות העבירה, התוצאה היא כי בבחינת מוד הגדרת העבירה, מתקיימת דרישת "הפליליות הכפולה". המעשים המיוחסים למערער מגבשים אפשרות תיאורטית להעמיד לדין את המערער בגין עבירת הלבנת הון.

53. יתר על כן, אין המדובר בעבירה "כלשהי" אלא בעבירה משיקה לעבירה המיוחסת למערער בכתב האישום האמריקאי. זאת, בין היתר בשל הגנתן של עבירות אלו על ערכים משותפים וקרובים ובשל הקשר המסתבר והטבעי שבין עבירת קשירת קשר להלבנת הון ובין העבירה המוגמרת של עבירת הלבנת הון.

מעבר לכך, וכפי שחידדה המשיבה בטיעוניה, בדין האמריקאי נודע קשר קרוב אף יותר לשתי עבירות אלו. כפי שפורט, בדין האמריקאי עבירת קשירת קשר להלבנת הון היא עבירה ייעודית ומיוחדת לעבירת הלבנת הון, אשר למעשה מהווה תת-סעיף בתוך העבירה המוגמרת של הלבנת הון (סעיף (h) 1956 לקוד הפלילי הפדרלי) ואשר העונש בגין שתיהן זהה – 20 שנות מאסר. זאת, בשונה מעבירת קשירת קשר הכללית

בדין האמריקאי (סעיף 371 לקוד הפלילי הפדרלי) אשר העונש בצידה הוא 5 שנות מאסר. הבחנה זו אינה רק טכנית, אלא כפי שהבהיר בית המשפט העליון האמריקאי בעניין Whitfield, יש לראות בעבירת הקשר להלבנת הון כעבירה עצמאית מעבירת הקשר הכללית, כאשר קיימים הבדלים בין הרכיבים הנדרשים להרשעה בשני סוגי העבירות, לצד הבדלים נוספים (Whitfield v. United States 543 U.S. 209 (2005)). בית המשפט ציין שם כי במובנים רבים, עבירת הקשר להלבנת הון דומה לעבירות קשירת קשר פרטניות נוספות המצויות בדין הפדרלי האמריקאי, ובכלל זה עבירת קשירת הקשר לסחר בסמים (שם, בעמ' 212-214).

יפים לעניין זה דברי המשנה לנשיא מ' חשין ביחס לייחודה של עבירת קשירת הקשר לסחר בסמים בדין האמריקאי, המובחנת מעבירת הקשר הכללית:

”סעיף 846 עניינו הוא בעבירת הקשר (והניסיון), ומחיל הוא עצמו על קשר לפשוע אחד הפשעים המוגדרים באותו תת-פרק [...] והנה, אותו תת-פרק, ובו כמובן העבירות שבסעיף 841(a), עניינו כולו הוא בסמים, ובעבירות אלו בלבד. לשון אחר: סעיף 846 אין עניינו בעבירת קשר על דרך הסתם אלא בעבירת קשר הנסבה על עבירת סמים דווקא. וכיודענו שהעותר הורשע בעבירה על הוראת סעיף 846, נוסף ונדע כי העותר לא הורשע בעבירה של קשירת קשר לפשוע פשע על דרך הסתם אלא דווקא בעבירה הספציפית של קשירת קשר לפשוע פשע של סמים. העותר לא הורשע בעבירת קשר שלפי החוק הפלילי הרגיל, אלא בעבירת קשר מיוחדת שמשכנה בפרק מיוחד שעניינו הוא אך ורק בסמים [...] עבירת הקשר שהעותר הורשע בה טובלת עד לשפתה בסמים, ותחום התפרשותה רחב ביחס לעבירת הקשר הרגילה שבקודקס הפדרלי האמריקני [...] אף העונש הקבוע בצד העבירה המיוחדת של קשירת קשר לעשות עבירת סמים, עונש חמור הוא מן העונש על העבירה הפדרלית הכללית של קשירת קשר – 20 שנות מאסר לעומת 5 שנות מאסר [...] והנה, עצם כינונה של עבירה מיוחדת שעניינה קשירת קשר לעשות מעשה שהוא עבירת סמים – עבירה השונה במרכיביה ובעונש הקבוע בצדה מן העבירה הכללית של קשירת קשר – מצביע ללא ספק על כך שהמחוקק הפדרלי בארצות הברית ראה את מרכז הכובד של עבירה זו בהיותה עבירת סמים דווקא, להבדילה מעבירה של קשירת קשר לפשוע פשע על דרך הסתם. אם אמרנו כי העבירה של קשירת קשר שואבת את מהותה, על דרך הכלל, מן העבירה שהיא מטרת הקשר ומן הערך המוגן שבאותה עבירה, לא-כל-שכן ייאמרו הדברים בעבירה שבה הורשע העותר – עבירה לפי סעיף 846 הנזכר – עבירה שבמובהק עבירת סמים היא במהותה” (בג”ץ

04-3315 שטרית נ' בית המשפט המחוזי בירושלים, פ"ד ס(2) 413, 430-432 (2005) (ההדגשות הוספו – י' א').

לענייננו, המשמעות היא כי לא רק שקיימת זהות מהותית על סמך המעשים המיוחסים למערער; אלא שבמובן מסוים, גם מבחינת זהות העבירה ישנה קרבה של ממש בין עבירת קשירת הקשר להלבנת הון המיוחסת למערער בכתב האישום האמריקאי, לבין העבירה המקבילה בדיני העונשין הישראליים של הלבנת הון.

54. מכאן, לבחינת ממד מקום העבירה, בהינתן שהעבירה המקבילה היא עבירת הלבנת הון, כאמור.

כידוע, הזיקה הטריטוריאלית מקובלת כיום במרבית שיטות המשפט בעולם בתור הזיקה המהווה את הבסיס לתחולת דיני המדינה והנורמות הפליליות מבחינת מקום ביצוע העבירה. חשוב להבחין, כי עיקרון זה מושתת על מקום העבירה ולא בהכרח על מקום הימצאו של העבריין. הנורמה הפלילית של המדינה חלה אפוא, בין היתר, אם העבירה בוצעה בשטח המדינה. עיקרון זה מעוגן בסעיף 7(א)(1) לחוק העונשין שלפיו "עבירת פנים" היא "עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל".

55. המבחן להגדרת "מקצת העבירה" הוא כי חלק מן היסוד העובדתי של העבירה התרחש בישראל. ככלל, כאשר חלק מן היסוד העובדתי של העבירה אירע בישראל, הרי שמקצת העבירה נעברה בשטח ישראל ויש תחולה טריטוריאלית לדיני העונשין (רע"פ 1178/97 כהנא נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(3) 266, 269 (1997)).

ביתר פירוט, בעניין כהנא נקבע כי גם כאשר היסוד ההתנהגותי התקיים מחוץ לישראל, אם אחד הרכיבים הנסיבתיים התקיים בישראל – אזי הדבר נחשב כך שמקצת העבירה נעשתה בישראל, והעבירה תיחשב "עבירת פנים" לפי סעיף 7(א)(1) לחוק העונשין (ראו, בעניין כהנא, בעמ' 270).

56. כמובא לעיל, אחת מבין הנסיבות בעבירת הלבנת הון היא כי העבירה נעשתה כלפי "רכוש שמקורו, במישרין או בעקיפין, בעבירה". בענייננו, נסיבה זו מתגבשת באמצעות עבירת המקור שהיא סחר בלתי-חוקי בדארקנט. והנה, עבירת המקור האמורה, התרחשה, לכל הפחות בחלקה על אדמת ארה"ב, עת אזרחים אמריקאים מפנסילבניה, כמו גם סוכנים פדרליים חשאיים, ביצעו סחר בלתי-חוקי בדארקנט דרך קישור מהאתר שהופעל על-ידי המערער ופריהר. בעקבות סחר זה, נקלטה עמלה באתר של המערער

ופריהר, אשר אף היא שינתה בתורה את מיקומה ואת טיבה, על מנת להסוות את מקורם הבלתי חוקי של הכספים.

התרחשות הנסיכה בארה"ב, משמעותה לענייננו כי לכל הפחות "מקצת" מעבירת הלבנת ההון התבצעה בארה"ב, כך שהתוצאה היא שתמונת הראי היא כי מדובר ב"עבירת פנים" ישראלית.

57. מעבר ליישום הפורמלי כאמור של התקיימות מקצת העבירה בארה"ב, גם בחינה מהותית של עבירת הלבנת ההון מקנה זיקה לארה"ב. גם אם כטענת המערער, השרתים שבהם אוחסן האתר היו מחוץ לארה"ב והעמלות שהתקבלו הועברו ישירות מאתרי המסחר שאינם אמריקאים אל ארנק דיגיטלי של חברה שאינה אמריקאית, בכל זאת מבחינה מהותית עבירת הלבנת ההון התרחשה בארה"ב. שכן, "מעצם טיבה עשויה הלבנת הון לקבל אופי של טרנסקציות כספיות חוצות גבולות ולא ניתן לקבל עמדה לפיה המדינה שבה החלו המעשים להתבצע לא תוכל לבוא חשבון עם העבריינים אך משום שהצליחו להבריח את ההון משטחה" (ע"פ 5227/10 יובל נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (2.4.2012)).

58. לסיכום, עבירת הלבנת הון לפי סעיפים 3(א) ו-4 לחוק איסור הלבנת הון מגשימה את דרישת "הפליליות הכפולה" מבחינת ממד הגדרת העבירה, כמו גם מבחינת ממד מיקום העבירה בהיותה "עבירת פנים".

2.ב. קשירת קשר

59. כמובא לעיל, מקובלת עליי עמדתה העקרונית של המשיבה כי העבירה המקבילה למעשי המערער, היא עבירת הלבנת הון. ואולם, גם לשיטת המערער ולפי דרך הילוכו של בית המשפט המחוזי כי העבירה המקבילה היא קשירת קשר, מתקיימת דרישת הפליליות הכפולה, כפי שיפורט ויורחב להלן.

60. כאמור, העבירה המיוחסת למערער בכתב האישום האמריקאי היא עבירת קשירת קשר להלבנת הון. משכך, וכפי שמדגיש המערער, ניתן להציע כי העבירה המקבילה בדין הישראלי היא עבירת קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499 לחוק העונשין. אגש עתה לבחון את התקיימות דרישת "הפליליות הכפולה", בהתאם לעבירת קשירת קשר.

61. כידוע, עבירת קשירת הקשר בדין הישראלי נועדה לתפוס את השלב שבו ההתארגנות המוקדמת לביצוע עבירות יוצאת מדל"ת אמותיו של היחיד, ומתגבשת בצורת הסכמה למעשה בין כמה אנשים. ההסכם שבין הגורמים מהווה "מעשה גלוי" המוציא את עבירת הקשר מגדר כוונות גרידא. ביסוד הטעמים להפללת התקשרות מעין זו מצוי הסיכון המיוחד שנוצר לחברה בשל ההתקשרות המשותפת של מספר גורמים עבריינים, הן מכוח התגברות סיכויי האפשרות לביצוע העבירה נשוא הקשר; הן לנוכח הסיכון העצמאי הנובע מקיומן של התקשרויות עברייניות בחברה.

בדיני העונשין הישראליים, נקבע באופן עקבי בפסיקת בתי המשפט כי עבירת הקשר היא עבירה מושלמת ועצמאית (יעקב קדמי על הדין בפלילים – חוק העונשין – חלק ראשון 337 (2012) (להלן: קדמי)). התקיימותה נובעת כאמור מההסכמה בין מספר אנשים לביצוע עבירה מסוג פשע או עוון, בכוונה לממש את מטרת הקשר. קיומה של עבירת הקשר אינו תלוי אפוא בהתקיימות מעשית של העבירה שלשמה נקשר הקשר, כך שהקושר עשוי להיות מורשע גם במקרה שבו העבירה נשוא הקשר – לא התגשמה.

62. יחד עם זאת, הגם שמדובר בעבירה עצמאית העומדת על רגליה שלה, ברי כי עבירת הקשר עומדת בזיקה בלתי ניתנת להפרדה לעבירה שלשם ביצועה נקשר הקשר. הקרבה והיחס שבין קשירת הקשר לבין העבירה נשוא הקשר, אינה מן השפה אל החוץ, אלא שהזיקה שבין השתיים נעוצה כבר בשורש הפליליות של עבירת קשירת הקשר והיא נותנת אותותיה גם בהשלכות מעשיות במישור התגבשות העבירה. אפרט.

תחילה, על פני הדברים, במבט ראשוני, נדמית הענישה על עבירת הקשר כענישה על "מחשבות" בלבד, בניגוד למושכלות יסוד של דיני העונשין. אלא שעצם מפגש הכוונות של הקושרים וכריתת הברית להגשמתן, היא שיוצרת התנהגות אנטי-חברתית מסוכנת המצמיחה עבירה פלילית עצמאית. הקשר כשלעצמו נוצר בשלב המפגש וההסכם שבין הקושרים, אולם הוא נטול משמעות פלילית עצמאית אלמלא זהותה, טיבה וחומריתה של העבירה נשוא הקשר (ש"ז פלר "אחריות פלילית ללא מעשה, על סמך מה?" הפרקליט כט 19, 34 ה"ש 44 (1974)).

במילים אחרות, משמעותה הפלילית ואף חומריתה הנבדלת של עבירת קשירת הקשר, כרוכה באופן כזה או אחר במטרת הקשר, שהיא יסוד מיסודות עבירת הקשר והיא המאפיינת אותה כעבירה קורלטיבית. בהתאם, כל ניסיון להניע אדם להתקשר בקשר פלילי, כולל בתוכו כחלק בלתי נפרד, גם את הניסיון להניע אותו לבצע יחד את העבירה

נשוא הקשר, אחרת הקשר כולו מטול משמעות פלילית (ש"ז פלר "הקשר הפלילי מול השותפות לדבר עבירה" משפטים ז 232, 248-249 (להלן: הקשר הפלילי)).

פרופ' פלר היטיב לחדד את טיב הזיקה שבין עבירת קשירת הקשר לבין העבירה

נשוא הקשר:

"עבירה פלילית נמנית על סוג העבירות הקורלאטיביות, כאשר יסוד מיסודותיה נעוץ בזיקה נתונה לעבירה אחרת; כלומר, עבירה קורלאטיבית, משמע עבירה בעלת זיקה לעבירה אחרת, כאשר אותה זיקה מהווה יסוד מיסודות העבירה מוגדרת כאמור. למשל, עבירת הקשר היא קורלאטיבית, בכך שהיא איננה קמה אלא כשמטרת קשירת הקשר היא ביצוע עבירה אחרת, פשע או עוון. הקורלאטיביות של הקשר מתבטאת, אפוא, בזיקתו לעבירה אחרת כמטרה להגשמה [...] העבירות של קבלת רכוש שהושג בדרך של פשע או עוון, הן עבירות קורלאטיביות, בכך שהתהוותן תלויה בהיות הרכוש מושג באופן שיש בו משום עבירה [...] העבירה האחרת יכולה להיות, אפוא, נחלת העבר או אף ההווה, אולם בלעדי הזיקה לעבירה זו – נכנה אותה 'עבירת-רקע' – אין העבירה הקורלאטיבית נוצרת. אותה זיקה, בצורתה המסויימת, לעבירת-הרקע מהווה, כאמור, יסוד מיסודותיה של העבירה הקורלאטיבית והיא טעונה הוכחה ככל שאר היסודות הרלוונטיים, הדרושים לשם התהוות העבירה" (הקשר הפלילי, בעמ' 242) (ההדגשות הוספו – י' א').

הנה כי כן, עבירת הקשר היא עבירה קורלאטיבית מעצם ברייתה, עד כי ניתן לומר כי היא לא באה להגן על ערך חברתי מוגן קונקרטי, אלא היא בבחינת חומת מגן נוספת סביב הערך החברתי המוגן על ידי העבירה שלשם הגשמתה נקשר הקשר (ראו גם: ש"ז פלר יסודות בדיני עונשין כרך ב 353 (1987); עניין אוזיפה, בפסקה 50).

63. כאמור, הזיקה שבין קשירת הקשר לבין העבירה נשוא הקשר לא נשאר במישור המהותי והתיאורטי בלבד, אלא מתורגמת להשלכות מעשיות. כך למשל, במסגרת התנאים לגיבוש העבירה, נדרש כי היסוד הנפשי אצל הקושרים יתקיים לא רק ביחס לכריתת ההסכם שביניהם, אלא גם כלפי העבירה נשוא הקשר. היינו, לגיבוש עבירת קשירת הקשר, נדרשים הקושרים לבטא יחס שאיפתי שהעבירה נשוא הקשר – תבוצע (קדמי, בעמ' 339, 342, 344).

ביטוי מעשי נוסף לזיקה שבין השתיים, הוא הקביעה שלפיה אמנם ניתן להרשיע נאשם בו זמנית הן בעבירת קשירת הקשר הן בעבירה נשוא הקשר; אולם, מקובל כי בית

המשפט לא יגזור עונש נפרד על כל אחת מבין העבירות אלא עונש אחד על הפרשה כולה (קדמי, בעמ' 339). ללמדך, כי הגם שעבירת הקשר היא עבירה עצמאית, היא עודנה יונקת חיותה מהעבירה נשוא הקשר.

64. בענייננו, ניכר כי ממד הגדרת העבירה מתגבש בהקבלה בין עבירת קשירת קשר להלבין הון המיוחסת למערער בכתב האישום האמריקאי לבין עבירת קשירת קשר לפי סעיף 499 לחוק העונשין. ההקבלה בין העבירות מתבטאת, מטבע הדברים, כבר בעצם זהות השם שבין השתיים; אך גם במהותם של דברים באופן המשקף חבירה יחדיו של המערער ושותפו למען מטרה פלילית ואסורה של הלבנת הון.

65. מכאן, לבחינת ממד מיקום העבירה. כאמור לעיל, בין עבירת קשירת קשר לבין העבירה נשוא הקשר ישנו קשר עמוק, הנעוץ בשורשי פליליות עבירת הקשר ומתבטא גם בהיבטים מעשיים של עבירה זו. כפי שנפסק בעבר, לקשר זה וטיבו ישנה משמעות גם לעניין סיווגה הטריטוריאלי של עבירת הקשר, כפי שנקבע בעניין רוזנשטיין:

”בשל זיקתה המיוחדת של עבירת הקשר לעבירה העיקרית ניתן לראות בכל אחד מהקושרים כמי ש'שירדל' את חבריו הקושרים, כמו גם את מבצעה בפועל של העבירה, להוציא את הקשר אל הפועל. משכך, עשוי כל אחד מהקושרים להיחשב כמי שהניע את חבריו לבצע את העבירה גם אם לא ביצע בעצמו יסוד מיסודותיה של העבירה העיקרית. ומשבוצעה העבירה במדינה פלונית, קונים להם דיניה של אותה מדינה תחולה לא רק על המבצעים, כי אם גם על השותפים לקשר. העולה מן האמור הוא כי בכל הנוגע להיקף תחולתו של הדין, שוב אין יסוד להבחנה בין קשירת קשר לבין העבירות שלשמן הוא נקשר. משעה שמתכננים הקושרים 'לייצא' את מעשיהם אל מעבר לשטחה של המדינה שבה נקשר הקשר, שוב אין לצמצם את זיקתו של זה אך למקום שבו נרקמה תכניתם אלא יש לראות במקום ביצועו של הקשר כמסב עצמו גם על שטחה של המדינה שבה הייתה העבירה אמורה להתבצע, הוא גם המקום שבו צפויים הקושרים לקצור את רווחיהם. שורת ההיגיון מחייבת, כמו מאליה, כי בהחלטתם של קושרים לבצע עבירה במדינה מסוימת יראום כמי שחשפו עצמם מרצון לדיניה של מדינה זו, וזאת במנותק מן השאלה היכן נרקם הקשר ואם מומש לבסוף אם לאו” (ע”פ 4596/05 רוזנשטיין נ’ מדינת ישראל, פ”ד ס(3) 353, 402-403).

במילים אחרות – במקרה שבו הקשר נרקם מחוץ לישראל אולם העבירה נשוא הקשר בוצעה בישראל, רוכשת מדינת ישראל זיקה טריטוריאלית לעבירת הקשר באופן

המהווה "עבירת פנים" בישראל. זאת, על רקע הזיקה ההדוקה שבין קשירת הקשר לבין העבירה נשוא הקשר, היורדת כאמור עד לשורשי הגדרת עבירת הקשר.

66. יודגש, המדינה שבה בוצעה העבירה נשוא הקשר "קונה" זיקה טריטוריאלית ביחס לעבירת הקשר, גם אם הקושרים לא התכוונו באופן ייעודי כי העבירה נשוא הקשר תתבצע במדינה זו בהכרח. מסקנה זו עולה בקנה אחד עם הקורלטיביות של עבירת קשירת הקשר, שכן כאמור העבירה נשוא הקשר היא אשר מעניקה את המשמעות הפלילית לעבירת הקשר. משכך, חשיבות העבירה נשוא הקשר להתגבשות עבירת הקשר, מצדיקה כי הזיקה הטריטוריאלית תסב אחר מיקום התרחשות העבירה נשוא הקשר, גם במקרה שבו לא הייתה כוונה ייעודית מראש כי העבירה תתבצע דווקא במדינה זו.

גם מבחינה פורמלית קמה זיקה טריטוריאלית, שכן העבירה נשוא הקשר היא "מקצת" עבירת קשירת הקשר, במסגרת אחת מנסיבות העבירה, כדרישת סעיף 7(א)(1) לחוק העונשין. אמנם, כאמור לעיל, עבירת קשירת הקשר מתגבשת גם במקרה שבו העבירה נשוא הקשר לא התממשה; אך בכל זאת, במקרה שבו העבירה נשוא הקשר אכן התרחשה, היא מהווה "מקצת" עבירת קשירת הקשר לעניין הזיקה הטריטוריאלית למעשה העבירה.

מעבר לכך, גם מבחינת שיקולי מדיניות משפטית, קמה זיקה למדינה שנפגעה כתוצאה מקשירת הקשר של הקושרים, מבלי שבהכרח כיוונו הקושרים שהעבירה תתבצע במדינה זו. שכן, במדינה זו "קצרו הקושרים את רווחיהם", כלשון השופט א' א' לוי (עניין רוזנשטיין, בעמ' 402); כך שהפגיעה במדינה זו מצדיקה אף היא כי תינתן לה האפשרות למצות את הדין עם הקושרים.

67. במובן מסוים, סעיף 7(א)(2) לחוק העונשין תומך אף הוא במסקנה שלפיה קמה זיקה טריטוריאלית למדינה שבה התרחשה העבירה נשוא הקשר, גם במקרה שלא הייתה כוונה ייעודית. כך הוא בלשון הסעיף:

העבירות לפי מקומן (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994
7. (א) "עבירת-פנים" –

- (1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;
- (2) מעשה הכנה לעבור עבירה, נסיון, נסיון לשדל אחר, או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל (ההדגשות הוספו – 'א')

סעיף זה, אשר הוסף במסגרת תיקון מס' 39 לחוק העונשין, מרחיב את תחולתן של עבירות הפנים כך שעבירת הקשר תסווג כעבירת פנים גם במקרה שבו העבירה נשוא הקשר "היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל". על פני הדברים, ודומה כי כך ביארו הצדדים שלפנינו, סעיף החוק מורה כי בכל מקרה נדרשת כוונה ייעודית של הקושרים שהעבירה תתבצע במדינה מסוימת, על מנת שמדינה זו תקנה זיקה טריטוריאלית. היינו, לא די בהתקיימות העבירה נשוא הקשר במדינה מסוימת כדי להקנות לה זיקה טריטוריאלית, אלא נדרש כי קודם לכן, התכוונו הקושרים להתרחשות זו במדינה האמורה.

68. אולם, עיון מדוקדק בייעודו של סעיף זה ובתכליתו מלמד כי חידושו הוא שאפילו במקרה שבו העבירה נשוא הקשר לא התבצעה, ניתן לזקוף זיקה טריטוריאלית למדינה שבה התכוונו הקושרים לבצעה. זאת, על רקע ההכרה ב"מרכזיות היסוד הנפשי בצורות הנגזרות במישור השלבים לקראת השלמת העבירה ובעבירת הקשר. המטרה לבצע את העבירה או להשלימה בתוך שטח ישראל שקולה כנגד התרחשות חלק מן היסוד העובדתי בתוך שטח זה" (ש"ז פלר מרדכי קרמניצר "הצעת חלק מקדמי וחלק כללי לחוק עונשין חדש ודברי הסבר תמציתיים" משפטים יד 127, 199-200 (1984)) (הדגשות הוספו – א').

דברים אלו מלמדים אפוא כי הסעיף נועד "לפצות" על אי-התרחשות העבירה נשוא הקשר במדינה אלמונית, באמצעות שקילות היסוד הנפשי להתרחשות עובדתית. לא רק שאין בכך כדי להצביע על דרישת כוונה ייעודית בכל מקרה כאמור; אלא שאדרבה, מכאן אנו למדים על כוחה הכובל של ההתרחשות בפועל של העבירה נשוא הקשר, כך שדי בכך כדי לרכוש לה זיקה טריטוריאלית.

מלבד הניתוח האנליטי כאמור המקנה חשיבות ליסוד הנפשי; הטעמים להרחבה הטריטוריאלית, מצדיקים אף הם את המסקנה האמורה. בהמשך דברי ההסבר, נומק כי ביסוד הרחבת התחולה הטריטוריאלית במקרה של כוונה לבצע את העבירה נשוא הקשר במדינה מסוימת ניצבת ההנחה כי "הפגיעה בכוח בסדר הציבורי של המדינה לא פחות מסוכנת מביצוע חלק כאמור בתוך שטחה כאשר ההמשך מתוכנן להתבצע מחוצה לו. מוצדקת אפוא התייחסות לאותה מערכת התנהגויות כל'עבירות-פנים'" (שם) (הדגשות הוספו – א').

בשים לב לכך שהדגש מושם על הפגיעה בסדר הציבורי שנגרמה כתוצאה מקשירת הקשר, רק מעצם הכוונה לבצע את העבירה נשוא הקשר אף שזו לא התגשמה; קל וחומר, כי במקרה שבו העבירה התבצעה בפועל והסבה נזק הלכה למעשה לסדר הציבורי במדינה מסוימת, רוכשת מדינה זו זיקה טריטוריאלית לעבירת הקשר.

69. נקודת מבט נוספת וייחודית לעבירת קשירת הקשר, ממוקדת באופייה "המרחבי" של עבירה זו. היינו, פעמים רבות, העבירה נשוא הקשר תתממש או נועדה להתממש, במקום אחר ושונה מאשר המקום שבו נרקם הקשר עצמו (שם, בעמ' 200). אין המדובר רק בתיאור מעשי ורווח של העבירה, אלא בחלק מזהותה ומההצדקות להתקיימותה של עבירת הקשר. יסודות אלו הנכונים בכלל, מתחזקים בייחוד בצל הפשיעה הבינלאומית הגואה בשנים האחרונות.

האופי המרחבי של עבירת הקשר, אשר טבוע בזהותה כאמור, מצדיק אף הוא להכיר בזיקה טריטוריאלית לעבירת הקשר ביחס למדינה שבשטחה התבצעה העבירה נשוא הקשר, גם אם קשירת הקשר עצמה נעשתה מחוץ לה.

70. לבסוף, יש טעם טוב תוך הסתייגות מסוימת, גם בעמדת המדינה שלפיה בשל האופי הגלובלי של רשת האינטרנט אזי היא "המערער מודע בעת הפעלת האתר, כי רכישות אלה יכולות להתבצע מכל מקום בעולם, לרבות ארה"ב". מודעות זו ממלאת, לעמדת המדינה, את דרישת סעיף 7(א)(2) לחוק העונשין שלפיה "העבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל".

קיבוצן של מדינות העולם ל"כפר גלובלי" אחד אשר התרחש בעשרות השנים האחרונות, הוחש מכוחה של מהפכת האינטרנט. באחת, הוסרו חסמים גיאוגרפיים; פערי שפה ותרבות נותרו מאחור; וגם גורמי תיווך בין פרטים מקצה אחד לקצה האחר, אינם נחוצים עוד. כוחה של רשת האינטרנט הלך והתעצם ככל שנגישותה גברה מחד גיסא, ועלויות השימוש בה צנחו מאידך גיסא. מטבע הדברים, זמינות ונגישות האינטרנט הגבירה גם את הפשיעה הבינלאומית, אשר פוסחת עתה בלא מאמץ רב על הגבולות הגיאוגרפיים הפיזיים.

הניתוק שבין התקשורת המקוונת לבין הקרבה הגיאוגרפית, הוא מאפיין בסיסי ודו-כיווני. כשם שמפעיל אתר אינטרנט מפרסמו ברבים, מנגיש אותו לקהל היעד ללא תלות במקום מושבו, ואינו מייחס לו השפעה עודפת כלפי שכניו הגיאוגרפיים; כך גם

צרכני האינטרנט, ניגשים לאתר באופן חופשי ובלתי-אמצעי, מבלי לייחס חשיבות של ממש למקום מושבו המוחשי של מפעיל האתר. בהתאם, ניתן לומר לא רק שמפעיל האתר מודע לנגישותו של האתר מכל מקום ברחבי הגלובוס שבו ישנו חיבור לרשת אינטרנט, אלא שבמובן מסוים מדובר במאפיין יסוד מהותי של רשת האינטרנט שלא ניתן לעצום עיניים מקיומו.

71. בעניין זה, המקרה שלפנינו אכן ממחיש התנהלות זו. המערער אמנם לא ייעד במפורש את מעשיו כך שאלו יתרחשו בארה"ב, אך פרסומו של האתר עלי רשת, והתנהלותו הגלובלית, מלמדים כי היה מודע לכך שניתן היה לגשת אליו מכל מקום בעולם שבו יש חיבור לרשת.

על פני הדברים, מכאן, קצרה הדרך לטענת המדינה כי מודעות המערער מגבשת את דרישת סעיף 7(א)(2) לחוק העונשין, שלפיו כאמור העבירה נשוא הקשר "היתה אמורה" להתבצע גם בארה"ב, כמו בכל מקום אחר עם נגישות לרשת.

ואולם, כשלעצמי, סיווג עבירת הקשר כעבירת-פנים מטעם זה, אינה יכולה לעמוד על רגליה שלה, אלא נזקקת לתמיכה בדמות התרחשות בפועל של העבירה נשוא הקשר במדינה מסוימת. קשה לקבל כי עצם השימוש באינטרנט חושף את הקושר לזיקה טריטוריאלית לכל אחת ממדינות העולם, רק בשל הנגישות הבלתי-אמצעית מרחבי הגלובוס. במובן מסוים, ניתן לטעון כי ההפך הוא הנכון, התקיימות הרשת האינטרנטית בכל מקום אך בשום מקום ספציפי, עלולה ללמד בשוגג כי לשום מקום אין סמכות שיפוט טריטוריאלית המצדיקה להעניק דווקא למקום זה בלעדיות פלילית.

אמת נכון הדבר, התפתחות הפשיעה הבין-לאומית על רקע הפיכתן של המדינות ל"כפר גלובלי" אחד, בייחוד לנוכח מהפכת האינטרנט – דורשת מהדין הפלילי לבצע התאמות וחשיבה מחודשת על הגדרות ותבניות מסורתיות. בעוד שבמאות השנים האחרונות, המשפט הפלילי עוצב בהתאם לגבולות הטריטוריאליים והמוחשיים של מדינות העולם; גבולות אלו נעשים פחות ופחות רלוונטיים, ככל שהטכנולוגיה מתפתחת, בעודה מקרבת בין גורמים מקצות העולם ובאותה העת מרחיקה את העבריינים מהישג ידה של האכיפה המדינתית המקובלת.

פעמים רבות, הדין הפלילי המסורתי מוגבל בהתמודדות עם מציאות חדשה זו של פשיעה חוצת גבולות באופן וירטואלי ולא מוחשי. אולם יש להיזהר שמא האינטרס

המובהק במאבק בפשיעה הבינלאומית ובאכיפת האיסורים הפליליים המתבצעים במרחבי הרשת הווירטואלית, ימתח את הדין הפלילי מעבר לגבולותיו-שלו. הפתרון הראוי להתמודדות עם מורכבות זו, מצוי בעדכוננו של הדין הפלילי לשינוי העיתים, כפי שעמד על כך השופט א' א' לוי:

”מציאות עבריינית זו מחייבת מערכות משפט ברחבי העולם לשכלל את מאבקן בפשיעה. דרכי פעולה ששימשו בעבר ואף הוכחו כיעילות אין בהן די עוד. קם צורך בחקיקת חוקים חדשים המתמודדים עם תופעות שלא היו מוכרות. נדרשת בחינה מחודשת של כללי התחולה שבמשפט הפנימי כדי להתמודד עם מעשים שהתרחשו מחוץ לטריטוריה. נוצר הכרח ליתן פירושים חדשים לדינים קיימים באופן ההולם את מטרותיהם העדכניות” (עניין רוזנשטיין, בעמ' 393).

במקרה שלפנינו כאמור, המדינה שבה התרחשה מקצת העבירה נשוא הקשר היא זו המבקשת להעמיד לדין את המערער לפי דיניה. משכך, אין צורך לאמץ או לדחות במפורש את עמדת המדינה כאמור. שאלה זו, אותיר להכרעה לעת מצוא.

72. לסיכום, גם בחינת מעשיו של המערער באופן המגבש עבירת קשירת קשר לפי סעיף 499 לחוק העונשין מגשימים את “הפליליות הכפולה”, הן מבחינת ממד הגדרת העבירה והן בהיותה עבירת פנים.

3.1. עבירת חוץ

73. כאמור לעיל, בין אם יוקבלו מעשי המערער לעבירת הלבנת הון ובין אם לעבירת קשירת קשר להלבנת הון, שתיהן מסווגות במקרה שלפנינו כעבירת פנים, באופן המקיים את דרישת הפליליות הכפולה. לחלופין, גם סיווג המעשים המיוחסים למערער כעבירת חוץ, מקיים את דרישת הפליליות הכפולה, מכוח זיקה פרוטקטיבית.

כידוע, התפקיד המרכזי של דיני העונשין הוא להבטיח את הסדר הציבורי בתוך שטח הריבונות של המדינה, ולהגן על הערכים החיוניים לקיום החברה המאורגנת בה ולהתפתחותה התקינה (ש"ז פלר יסודות בדיני עונשין 239 (1984)). לכן, מתבקש כי הנורמה הפלילית של המדינה תחול על כל מעשה המוגדר בה כעבירה פלילית, כאשר הוא נעשה בתחום גבולותיה של המדינה, קרי – זיקה טריטוריאלית.

בעבר, זיקתה של מדינה הוגבלה לתחומיה, כך שאילו העבירה בוצעה מחוץ לגבולות המדינה – לא ניתן היה לאוכפה ולהעמיד את מבצעה לדין. כך, על יסוד ההנחה כי הפעלת סמכות המדינה מחוץ לגבולותיה, תפגע בריבונות המדינה שבתחומה נעברה העבירה.

ברבות השנים, אבד הכלח על תפיסה זו, בין היתר, בשל ההבנה כי האפשרות לפגוע בסדר הציבורי ובאינטרסים החיוניים של המדינה קיימת גם ממרחקים ומעבר לגבולות גיאוגרפיים, באופן המקנה לעבריינות החוץ ולסמכות האכיפה של המדינה משקל שאינו פחות מאשר במקרה של עבריינות פנים.

יחד עם זאת, בשונה מהדומיננטיות של הזיקה הטריטוריאלית, היחס לעבירות חוץ הוא סלקטיבי בהתאם לזיקה קונקרטית ומוגדרת של העבירה למדינה. במרבית שיטות המשפט מקובלות ארבע זיקות מרכזיות המרחיבות את תחולת דיני העונשין גם על עבירות חוץ: זיקה פרסונאלית אקטיבית, כאשר מבצע העבירה הוא אזרח המדינה; זיקה פרסונאלית פסיבית, כאשר קורבן העבירה הוא אזרח המדינה; זיקה אוניברסלית, כאשר מדובר בעבירות חמורות במיוחד שיש אינטרס כלל אנושי למנוע אותן, כדוגמת פשעי מלחמה, רצח עם ופיראטיות; וזיקה פרוטקטיבית, שעניינה בעבירות שבוצעו מחוץ לשטח המדינה אולם פגעו או נועדו לפגוע באינטרסים לאומיים חיוניים של המדינה, או ביסודות פוליטיים וכלכליים של המדינה.

בנסיבות המקרה דנן, ענייננו בזיקה הפרוטקטיבית המעוגנת בחוק העונשין

בסעיף 13:

עבירות נגד המדינה או העם היהודי

13. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ

נגד –

- (1) בטחון המדינה, יחסי החוץ שלה או סודותיה;
- (2) סדרי המשטר שבמדינה;
- (3) הפעילות התקינה של רשויות המדינה;
- (4) רכוש המדינה, כלכלתה או קשרי התחבורה והתקשורת שלה עם ארצות אחרות;
- (5) רכוש, זכויות או פעילות תקינה של איגוד או גוף שפורטו בסעיף קטן (ג) (ההדגשות הוספו – 'א').

כפי שפורש זה מכבר בפסיקת בית משפט זה, הערך המוגן המצדיק זיקה פרוטקטיבית במקרים של עבירה הפוגעת בכלכלת המדינה, הוא במקרה שבו הפגיעה מערערת את התשתית הכלכלית של המדינה. לא די אפוא בכך שבמעשיו העבריינין פגע

בכלכלת המדינה, אלא נדרש שיהא מדובר בעבירה שעל פי טיבה פועלת נגד כלכלת המדינה (ע"פ 8831/08 מדינת ישראל נ' אלשחרה, פסקה 23 (30.6.2010)).

74. בהתאם לאמות מידה אלו, ניכר כי פגיעתן הרעה של עבירת הלבנת הון ועבירת קשירת קשר להלבנת הון, מכוונות לתשתית הכלכלית והחברתית היסודית ביותר של המדינה. כמובא לעיל, הלבנת ההון נועדה להכשיר רכוש שהופק בעבירה, אשר התקבל כשכר לה או איפשר את ביצועה. זאת, פעמים רבות, באמצעות המערכת הפיננסית המקומית או בדרך אחרת שמטרתה להטמיע את הרכוש האסור בתוך רכוש אחר וחוקי, כדי שלבסוף לא ניתן יהיה להצביע על מקורו הפסול של הרכוש, מיקומו, זהות בעלי השליטה בו והנהנים ממנו.

פגיעתה הרעה של הלבנת ההון בציבור ובערכיו, ופוטנציאל ההרס המשמעותי מבחינה חברתית וכלכלית של תופעה נפסדת זו, הוא שמעניק ממד חומרה לתופעה זו. חקיקת חוק איסור הלבנת הון שנועדה להתמודד עם תופעה זו, מבטאת הכרה בפגיעה העצמאית של תוצרי הלבנת ההון, מלבד הפגיעה בערכי החברה שנגרמה כתוצאה מעבירת המקור.

בהתאם, בחוק איסור הלבנת הון הגדיר המחוקק עבירות ועונשים בצידן אשר נועדו לנטרל את הרווח שמפיקים העבריינים בפעילותם העבריינית ולהרתיעם כהוגן (ע"פ 4316/13 מדינת ישראל נ' חג'אמה, פסקה 19 (30.10.2014)). בתי המשפט צעדו אף הם בנתיב האמור, משנקבע כי ככלל עבירות על חוק איסור הלבנת הון מצדיקה הטלת עונשים חמורים ומשמעותיים (עניין טילבר, בפסקה 24).

75. הנה כי כן, המעשים המיוחסים למערער והעבירות הנזקפות לחובתו בגינם, מצדיקים את החלת הדין הפלילי של המדינה שבה בוצעו המעשים. זאת, מכוח הזיקה הפרוטקטיבית שלפי סעיף 13 לחוק העונשין. במילים פשוטות, גם אילו יסווגו העבירות המיוחסות למערער כעבירות חוץ, בכל זאת מתקיימת היטב דרישת "הפליליות הכפולה".

סוגיה שנייה – כפל הליכים

76. סוגיה נוספת הניצבת לפתחנו עניינה ב"כפל הליכים" בעניינו של המערער. לטענתו, כפי שהובא לעיל בהרחבה, הגשת כתב האישום הישראלי בעניינו, המייחס לו עבירות מס ועבירות הלבנת הון, מונע את הסגרתו לארה"ב. זאת, מכוח סייג "הסיכון

הכפול" המצוי בסעיף 2ב(א)(4) לחוק ההסגרה, ולחלופין בשל האפשרות לדחיית הדיון בעתירה, מכוח סעיף 11 לחוק ההסגרה.

החלוקה בין החלופות האמורות, תלויה במידה רבה ביחס שבין מעשי העבירה המיוחסים למבוקש במדינה המבקשת לבין אלו המיוחסים לו במדינה המתבקשת. בפשטות, ככל שההליך המקומי בישראל התנהל על סמך אותו מעשה עבירה שבגללו מבקשים את הסגרתו, ייבחן סייג "הסיכון הכפול"; לעומת זאת, אילו המבוקש עומד לדין או נושא את עונשו בישראל על עבירה אחרת, או אז, תיבחן האפשרות לדחיית הדיון בעתירה.

משכך הוא, אפנה תחילה לבחינת מעשי העבירה המיוחסים למערער בכתב האישום הישראלי אל מול המעשים המיוחסים לו בכתב האישום האמריקאי.

מעשה העבירה

77. עד כה עסקנו בכתב האישום האמריקאי אשר בו יוחסו למערער עבירת קשירת קשר לביצוע הלבנת הון. בתמצית, המערער ושותפו פריהר ניהלו אתר ששימש שער כניסה לזירות מסחר פליליות בדארקנט. בגין כל עסקה שהתבצעה בזירות המסחר, נקלטה עמלה באתר. במטרה להסוות את מקורם האסור של הכספים, המערער ופריהר העבירו את הכספים מחשבון האתר אל ארנקים וירטואליים ולחשבונות בנק בשליטתם, חלקם בגיאורגיה ולטביה.

לפי כתב האישום האמריקאי, רווחי המערער ופריהר עמדו על סך של כ-15 מיליון דולר.

78. כתב האישום הישראלי שהוגש נגד המערער מכיל שני אישומים – האחד, אישום בהעלמת הכנסה; השני, אישום בהלבנת הון.

בתמצית יתואר כי לפי האישום הראשון, המערער ופריהר הפיקו "ממקור הכנסה בלתי ידוע" הכנסות בסך כ-1.5 מיליון אירו. כספים אלו ואחרים הופקדו בחשבונות בנק בלטביה וגיאורגיה, אשר היה רשומים על שם המערער ופריהר. לפי כתב האישום "בגין שנות המס 2015-2019, במזיד ובכוונה להתחמק ממס, לא הגיש כלל הנאשם [המערער – י' א'] לפקיד השומה דוח על הכנסותיו מהחברה, מהעיסוק, מדיבידנד והמקור הבלתי

ידוע, שעליהן היה עליהם לדווח לפקיד השומה". בנוסף, בשנת 2017 המערער רכש דירה בראשון לציון, וכדי להסתיר את בעלותו חתם הסכם כוזב בין המוכרים לבין אדם אחר תמורת סכום מסוים.

בגין האמור, מיוחסות למערער ארבע עבירות של שימוש במרמה, ערמה ותחבולה בכוונה להשתמט ממס לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961; ועבירת מסירת הצהרה כוזבת לפי סעיף 98(ג) יחד עם סעיף 98(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963.

79. האישום השני, עניינו כאמור בהלבנת הון. בעיקרם של דברים, לפי אישום זה, המערער ביצע פעולות ברכוש אסור במטרה להסתיר את מקורו או להסוותו, בין היתר, באמצעות העברת כספים מחשבונות בנק בלטיביה וגיאורגיה כהשקעה בחברות שונות תוך הסוואת חלקו. כך למשל, המערער העביר כספים מחשבון הבנק בלטיביה לחברת "מ.פ פתרונות חכמים". בנוסף, המערער עשה פעולות ברכוש אסור, למשל העברת כספים מחשבון בנק בגיאורגיה לחברת "פרופר בסד" לצורך השקעה בנדל"ן.

בגין האמור, למערער מיוחסות עבירות של איסור הלבנת הון לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון; ופעולה ברכוש אסור לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון. בכתב האישום צוין כי עבירת המקור לעבירות אלו היא עבירת השמטת הכנסה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, המיוחסת למערער באישום הראשון כאמור.

80. עתה, משכתב האישום הישראלי פרוס בפנינו, ניתן לבחון, על פני הדברים, אם ביחס לכתב האישום האמריקאי – רב הדומה על השונה, או שמא, ההפך הוא הנכון. כבר עתה יובהר כי אמת המידה לעניין "סיכון כפול" ולעניין זהות מעשה העבירה היא אך ורק כאשר היסודות העובדתיים של העבירות המיוחסות למערער בשני כתב האישום – חופפים במלואם (עניין כהן, בפסקה 27). היטיב לדייק זאת השופט מ' לנדוי, בהתייחסו להגדרת "זהות המעשים":

"בלשון אלגבראית: כשעבירה אחת מכילה יסודות א', יכולה העבירה השניה להכיל יסודות א'+ב', וגם לזה ייקרא 'זהות מעשים'. אולם כאשר בעבירה הראשונה קיימים יסודות א'+ב', ובשניה יסודות א'+ג', זאת איננה זהות המעשים" (ע"פ 132/57 נכט נ' היועץ המשפטי, פ"ד יא 1544, 1551 (17.12.57)).

לפי הרף האמור, לא די בחפיפה חלקית – חשובה או רחבה ככל שתהא; וכך גם אין להסתפק בכך שהכרעה בהליך פלילי אחד, תשפיע במידה מסוימת על ההליך הפלילי האחר. כדי שמעשי העבירה בין כתבי האישום יהיו זהים באופן המקיים את סייג "הסיכון הכפול" – נדרשת חפיפה מלאה בין היסודות העובדתיים.

81. ברי כי האישום הראשון המיוחס למערער בכתב האישום הישראלי, שעניינו העלמת הכנסה – אינו חופף לכתב האישום האמריקאי. בעוד שכתב האישום האמריקאי מתייחס לפעילות העבריינית של המערער בעצם הלבנת הכספים והעברתם ממקום אחד למשנהו תוך הסתרת מקורם הבלתי חוקי, כתב האישום הישראלי תופס את החולייה האחרונה בהתנהלותו הפלילית של המערער, בכך שלא דיווח לרשויות המס בישראל על הכנסותיו ממשלח ידו, במטרה לחמוק מתשלום מס.

אמנם ניתן לתאר את כתב האישום הישראלי והאמריקאי כחלק מרצף של שרשרת אחת ארוכה של פעולות עברייניות; אולם כתבי האישום מתייחסים לנקודות שונות בזמן ובמרחב, מגינות על ערכים חברתיים אחרים ומכוונות בטיבן כלפי טריטוריות שונות. משכך לא מתקיימת זהות בין מעשי העבירה המיוחסים בכתבי האישום.

82. בצד האמור, האישום השני המיוחס למערער בכתב האישום הישראלי, מאותת לדמיון עם כתב האישום האמריקאי כבר בבחינת הכותרת – הלבנת הון. חשד זה מתחזק בשים לב לדמיון שבין כתב האישום האמריקאי לבין סעיף 4(א) לכתב האישום הישראלי שמתאר כיצד המערער הפקיד בחשבון הבנק הלטבי, הכנסות בשווי של 1.5 מיליון אירו שהרוויח מהאתר וממקורות הכנסה נוספים ולא ידועים.

בעניין זה, טעם רב יש בעמדת המשיבה, כי חרף החפיפה העובדתית המסוימת; בכל זאת, אין המדובר באותו "מעשה עבירה", שכן, עבירת המקור המיוחסת למערער בכתב האישום הישראלי היא עבירת מס, ואילו בכתב האישום האמריקאי עבירת המקור היא עבירת סחר אסור בדארקנט. מלבד הפער ה"טכני" בהגדרת העבירות, גם בהקשר זה המדובר בעבירות שונות המגינות על ערכים חברתיים שונים ואשר מסיבות נזק כלכלי מסוג שונה לשתי המדינות – ישראל וארה"ב.

83. לסיכום, לעניין האישום הראשון, לא קרבו זה לזה כתב האישום הישראלי והאמריקאי; לעניין האישום השני, ישנו דמיון של ממש בין כתבי האישום, אולם מסתבר כי לא מתקיימת חפיפה במידה הנדרשת. מכל מקום, בין כך ובין כך, כפי שאפרט להלן,

יתר התנאים של סייג הסיכון הכפול, כמו גם של האפשרות לדחיית הדיון בעתירה – אינם מתקיימים.

סייג "הסיכון הכפול"

84. כלל ידוע הוא בדיני עונשין כי אין להעמיד אדם לדין פעמיים בגין אותו מעשה העבירה (בשיטות המשפט המקובל – Double Jeopardy; ובשיטות המשפט הקונטיננטלי – non bis in idem, אדבק במונח זה לשם הנוחות). על פני הדברים, יישומו של כלל זה בדיני ההסגרה, מנביע כלל נוסף שלפיו כל אימת שהמבוקש הועמד לדין זה מכבר, ישמש הדבר כחסם להסגרתו בגין אותו מעשה העבירה שבגיננו נשפט.

אלא שלמעשה כלל זה אינו פשוט כלל ועיקר. בהירותו של הכלל במשפט הלאומי, מתעמעמת במעבר למישור הבינלאומי במסגרת דיני ההסגרה. זאת, הן מבחינת הנפקות המחייבת, שהרי פסק דין פלילי אינו בר ביצוע אלא מתוך המדינה שבו ניתן, ואילו ריבון אחר אינו מכיר בו אלא מכוח הוראת חוק מתאימה; הן מבחינת הנפקות המונעת, מאחר שפסק דין של בית משפט זר אינו מונע כשלעצמו הליכים פליליים במדינה אחרת ביחס לאותו מעשה, אלא אם דין מיוחד של מדינה זו מורה אחרת (פלד, בעמ' 257).

זה מכבר, בפסיקת בית המשפט הובהר כי "החלה אוטומטית של רעיון 'הסיכון הכפול' בהקשר הבינמדינתי במובן האמור, משמעותה היא הגבלת כוחה הריבוני של מדינה לאכוף את משפטה הפלילי בתוך ארצה, על פי תפיסת דיניה, ועל פי צורכי הסדר הציבורי המקובלים על החברה החיה בה" (ע"פ 8010/07 חזיזה נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (13.5.2009) (להלן: עניין חזיזה)).

במובן מסוים, ניתן לומר, כלשונו של פרופ' פלד כי במישור הבינלאומי "הכלל הוא יותר bis in idem מאשר non bis in idem. כאשר דנים במישור זה על non bis in idem, דואגים למעשה לקבוע מפורשות את המקרים שבהם חל היוצא מן הכלל, כיוון שביתר המקרים חל הכלל" (פלד, בעמ' 258).

85. הפער בין תחולתו של הכלל בין המישור הלאומי לבין המישור הבינלאומי, מוליך לשאלה נוספת בהיבט משיק, העוסקת במהותו של הכלל, בהיקפו וסמכותו. לכאורה, ככל שסמכות הענישה של המדינה המתבקשת, אשר זה מכבר העמידה את

המבוקש לדין בשטחה ועל פי דיניה, מגבילה את הסגרתו למדינה המבקשת כאמור; ניתן להציע כי גם בשלב מוקדם יותר של ההליך הפלילי, יהא בסמכות הענישה של המדינה המבקשת כדי למנוע את הסגרת המבוקש למדינה המבקשת.

שאלה זו והיחס לכלל *non bis in idem*, הובילו לכך ששיטות משפט שונות סיפקו תשובות שונות באשר לתחולתו של הכלל בדיני ההסגרה.

86. בקצה אחד, מצויה גישה שלפיה היותו של מעשה העבירה עניש לפי דיני המדינה המתבקשת, מקים סייג מוחלט להסגרה ללא תלות בשלב ההליך הפלילי המקומי. היינו, כשם שאילו לא ניתן היה להסגיר את המבוקש אילו נשפט במדינה המתבקשת זה מכבר ויצא זכאי או חייב בדינו; כך, גם במקרה שבו טרם הוכרע דינו של המבוקש במדינה המתבקשת, יש להותיר עניין זה לריבונותה של המדינה המתבקשת, ואין למסור את המבוקש לריבון זר שישפוט אותו לפי דיניו הוא.

עמדה זו עקבית בכך שהיא מחילה בלעדית של סמכות הענישה של המדינה המתבקשת, ללא תלות כאמור בהתקדמות מעשית של ההליך הפלילי המקומי בעניינו של המבוקש.

87. בקצה האחר, מצויה גישה שלפיה למדינה המתבקשת ישנו תמיד שיקול דעת אם להסגיר את המבוקש אם לאו. גם בגישה זו, אין רלוונטיות לשלב הפרוצדורלי של ההליך הפלילי הפנימי, אלא תמיד נשמר שיקול דעת אם להסגיר אם לאו, בין אם הוכרע דינו של המבוקש ובין אם טרם נעשה כן.

עמדה זו עקבית אף היא, בהיותה תלויה כאמור בשיקול דעת בהתאם לנסיבות העניין, וללא כפיפות לדפוס נוקשה, מחייב או קבוע מראש.

88. בתווך, מצויות גישות נוספות באשר לאופן תחולת הכלל. כך למשל, ישנן גישות שלפיהן תחולת הכלל כפופה לטיב זיקת המדינה המתבקשת למעשה העבירה. במקרה שבו המדינה המתבקשת רכשה זיקה טריטוריאלית למעשה העבירה, אזי קם סייג מוחלט להסגרה, ללא תלות בשלביות ההליך הפלילי המקומי. לעומת זאת, במקרה שבו למדינה המתבקשת ישנה זיקה אקס-טריטוריאלית בלבד, או אז, יחול הסייג המוחלט להסגרה רק במקרה שהמבוקש נשפט זה מכבר במדינה זו. אם המדינה המתבקשת טרם הפעילה את

סמכותה כלפי המבוקש, ולא די באפשרות תיאורטי של סמכות זו, אזי לא תיחסם ההסגרה למדינה המבקשת.

89. המחוקק הישראלי בחר מצידו בפתרון נוסף ושונה לתחולת הכלל, כך בסעיף 2ב(א)(4) לחוק ההסגרה:

סייגים להסגרה

לא יוסגר מבוקש למדינה המבקשת באחד מאלה:

[...]

המבוקש עמד לדין בישראל על מעשה העבירה שבגללו מבקשים את הסגרתו, ונמצא זכאי או חייב;

סייג זה יחול אפוא רק מכוח מעשה בית-דין של מדינת ישראל בעניינו של המבוקש – לאחר שהמבוקש נמצא זכאי או חייב. ככל שטרם הושלם ההליך הפלילי המקומי, בין אם משום שעדיין לא נחרץ דינו של המבוקש ובין אם משום שעדיין לא הוגש כלל כתב אישום נגדו, אין מניעה מהסגרתו למדינה המבקשת. המשמעות היא כי גם אם המדינה המתבקשת עצמה עודנה מעוניינת לשפוט את המבוקש בגין העבירה שביצע, כל עוד לא מוצה ההליך הפלילי המקומי בעניינו, היא מחויבת לעמוד בהתחייבותה להסגיר את המבוקש ואין לה אפילו שיקול דעת להימנע מכך.

מניעת הסגרתו של מבוקש למדינה המבקשת בגין מעשה עבירה זהה, "נחתכת" אפוא אך ורק בהתאם לשלב הדיוני שבו מצוי ההליך המקומי. ככל שהתגבש מעשה בית דין, לשבט או לחסד, קמה מניעה להסגרת המבוקש, ואילו בכל שלב פרוצדורלי מוקדם יותר בהליך המקומי, מתחייבת הסגרתו.

90. לא בכדי, עמדתי בהרחבה על הרקע לסייג זה והצגתי גישות שונות ליישומו. ללמדך, כי הצבת הגבול להסגרה בכך שההליכים בעניינו של המבוקש הסתיימו זה מכבר, אינה קביעה שרירותית או גמישה; אלא הכרעה מודעת של המחוקק מתוך מאגר חלופות אחרות. חלק מאפשרויות אלו כאמור, היו עשויות להקנות לבית המשפט כלים או שיקול דעת למנוע את הסגרת המבוקש בגין אותו מעשה עבירה, גם אם טרם הוכרע דינו של המבוקש. אולם, המחוקק הישראלי בחר בדרך אחרת, אף שהיא אינה חפה מקשיים וביקורות (פלד, בעמ' 270).

91. לענייננו, המשמעות היא כי גם אילו אניח לטובת המערער שכתב האישום הישראלי מייחס לו את "אותה עבירה" שבגינה הוגש כתב האישום האמריקאי, אין בכך

כדי למנוע את הסגרתו מחמת סייג "הסיכון הכפול". שכן, ההליך הישראלי עודנו בעיצומו, ואילו לשון הסעיף ברורה כך שרק במקרה של מעשה בית דין – תימנע ההסגרה.

על רקע האמור לעיל, אף אין תוחלת בניסיון למתוח את תחולת הסעיף גם לשלבים מוקדמים יותר של ההליך הפלילי המקומי, בטרם הוכרע דינו של המבוקש. כאמור, המחוקק בחר בחירה מודעת לגדר את סייג זה רק לקיומו של מעשה בית דין, כך שבשלב הנוכחי של ההליך המקומי – ידיו של בית המשפט כבולות.

דחיית הדיון בעתירה

92. האפשרות האחרת שהעלה המערער כאמור מכוח "כפל ההליכים" בעניינו, היא לדחות את הדיון בעתירה עד שיתברר ההליך הפלילי המקומי בעניינו.

93. בעת שמתנהל נגד המבוקש להסגרה הליך פלילי נוסף במדינה המתבקשת, בגין עבירה שאינה העבירה עילת הליכי ההסגרה, מסדירים סעיפים 11, 11א ו-19(ב) לחוק ההסגרה את התחרות שבין המדינות. במוקד, ניצב סעיף 11 לחוק ההסגרה, שזו לשונו:

דחיית דיון בעתירה

11. מבוקש העומד לדין או הנושא את ענשו בישראל על עבירה אחרת, רשאי בית המשפט הדין בעתירה להסגרתו לדחות את הדיון בה לתקופה שבית המשפט יקבענה; נדחה הדיון, לא תובא תקופת הדחיה בחשבון תקופת ההתיישנות הקבועה בדיני מדינת ישראל לענין האמור בסעיף 2ב(א)(6).

בפשטות, עניינו של הסעיף הוא בהסדרת התחרות שבין הליכי ההסגרה לבין הליך פלילי מקומי המתנהל במדינה המתבקשת. בתוך כך, המחוקק הקנה לבית המשפט הדין בעתירת ההסגרה, שיקול דעת אם להשהות את הדיון בעתירה.

94. דומה אפוא כי תכלית ההסדר של דחיית הדיון בעתירה היא לאפשר לבית המשפט במדינה המתבקשת למצות באופן מיטבי את ההליך הפלילי האחר בעניינו של המבוקש, בין בשלב העמדתו לדין בין בשלב נשיאת העונש, מבלי שהסגרתו תתקע טריז בהליך זה. בכך, גוברת ידה של המדינה המתבקשת החפצה להגשים את האחריות הפלילית של המבוקש בשל עבירה פלונית, על התחייבותה של מדינה זו להסגיר את

המבוקש בשל עבירה אלמונית למדינה המבקשת ועל זכותה של האחרונה להסגרתו של המבוקש אליה לצורך העמדתו לדין.

95. תכלית זו משליכה על מספר היבטים בתחולת הסעיף. בראש ובראשונה, כפי הנלמד משמו של הסעיף, אין הוא עוסק בסייג להסגרה (כסעיף 2 על סעיפיו הקטנים), אלא הוא מאפשר אך ורק דחייה זמנית של הדיון בעתירה להכרזה על המבוקש כבר-הסגרה. היינו, עתירת ההסגרה שהוגשה ומתנהלת זה מכבר אינה יורדת לטמיון, אלא בסך הכול מדובר על כך שהעתירה והטיפול בה מושהים זמנית, כאשר הליכים אלו יחודשו לאחר שתוסר הסיבה לעיכוב.

96. נוסף על כך, מאחר שתכלית הסעיף היא להסדיר את התחרות שבין המדינה המבקשת לבין המדינה המתבקשת, היוזמה לפנות לבית המשפט בבקשה מתאימה תהא שמורה למדינות בלבד. היינו, רק בא-כוח המדינה יהא רשאי לבקש מבית המשפט לדחות את דיון העתירה להסגרה, ולנמק מדוע יש להעדיף מבחינה כרונולוגית את האינטרס להגשים את האחריות הפלילית במדינה המתבקשת, על פני זכותה של המדינה המבקשת להסגרת המבוקש.

הטעם לכך הוא כי המדובר כאמור בשיקולים הממוקדים במערכת היחסים שבין המדינות, ולא בהסדר שנועד להגן על המבוקש או להוסיף נדבך של שמירה על זכויותיו. למבוקש עצמו אין אפוא כל מעמד ביחס לקדימות ההליכים, שכן ממילא הוא אמור לעמוד לדין בגין שתי העבירות בשתי המדינות (פלר, בעמ' 421).

97. גם השיקולים שעל בית המשפט לשקול עת מוגשת בקשה זו, מושפעים מתכלית ההסדר. המחוקק הקנה אמנם לבית המשפט, ולו בלבד, שיקול דעת אם לדחות את הדיון בעתירה אם לאו; אך ביחס לשיקולים המנחים את בית המשפט בעניין זה – סתם ולא פירש. תכלית ההסדר ממלאת חלל זה, והיא מוליכה, בין היתר, לכך ששיקולים בין-מדינתיים הם שיתוו את דרכו של בית המשפט. כך למשל, סביר כי יינתן משקל משמעותי להסכם ההסגרה הספציפי שבין המדינה המבקשת למדינה המתבקשת.

לשיקולים אלו של בית המשפט בהתאם לסמכותו ושיקול דעתו, עוד נשוב.

98. מן העבר האחר, התכלית האמורה בדבר האפשרות לדחיית הדיון, מעוררת דווקא אי-אלו קשיים בהסדרי סעיף 11 לחוק ההסגרה. מלכתחילה, התועלת בדחיית

הדיון בעתירת ההסגרה מוטלת בספק. שכן, בעת שהמבוקש נמצא במדינה המתבקשת ומתברר עניינו בהליך המקומי, אין כל מניעה, עניינית וטכנית, להוסיף ולנהל במקביל גם את הליך ההסגרה בעניינו, כאשר בסופו יוכרז אם הלה בר-הסגרה אם לאו. במובן מסוים, תרחיש זה יעיל יותר והגיוני יותר, היה ויימצא המבוקש בר-הסגרה, או אז נותרת סמכות מנהלית בידי שר המשפטים לעכב את ביצוע ההסגרה ומסירת המבוקש למדינה המבקשת; ואילו יתבשר המבוקש שאינו בר-הסגרה, אזי ממילא התייתר הצורך בדחייה כלשהי של העתירה. בין כך ובין כך, התוצאה היא כי עניין הסגרתו של המבוקש נפתר, ופתוחה הדרך למיצוי מיטבי של עניינו המקומי של המבוקש, ללא הסחות דעת ועניינים תלויים ועומדים.

בנוסף, קביעת המחוקק כי רק בשלב הדיוני שבו המבוקש כבר עומד לדין, ישנה אפשרות לדחיית הדיון, נדמית מלאכותית ולא יעילה. ככל שתכלית ההסדר היא כאמור למצות היטב את ההליך הפלילי המקומי, אין טעם להחריג למשל הליכי חקירה מתקדמים, גם אם טרם הוגש כתב אישום נגד המבוקש. תרחיש זה, מעבר לכך שאינו מתיישב עם תכליתו של סעיף 11, עלול גם להוביל לעיוותי דין כך שרשויות האכיפה יעמידו לדין את המבוקש באופן חפוז, גם במקום שבו הייתה נדרשת חקירה מעמיקה נוספת. דבר שאף הוא אינו משרת את עניינו של המבוקש להסגרה.

מסירת הסמכות להשהות את הדיון בעתירה לבית המשפט בלבד, תמוהה אף היא. ככל שאכן קיים טעם טוב לבכר את ההליך המקומי על פני הליכי ההסגרה, ראוי כי ניתן יהא לעצור בשער את הליכי ההסגרה, בטרם יצאו לדרך, בין היתר, באמצעות הענקת סמכות השהיית ההליך לגורם המנהלי שלפתחו מגיעה בקשת ההסגרה ואשר אמון על הגשת עתירת הסגרה בהתאם.

לסיכום, פרופ' פלר היטיב לזקק את הביקורת על סעיף 11 ותחולתו, כך בלשונו:

“דעתנו המוצהרת עוד קודם לכן היא שאין להשהות כלל ועיקר את הליכי ההסגרה עד לאחר הכרזת המבוקש כבר-הסגרה. שכן, קיומם עד הסוף עולה בקנה אחד, ללא כל קושי או סתירה מסוג כלשהו, עם הליכים פליליים או נשיאת עונש, במקביל, על עבירה אחרת, במדינה המתבקשת. אדרבא, מוטב לנצל את הזמן כדי לעשות את הדברים במקביל; ואילו בסוף הליכי ההסגרה יש להעניק סמכות לרשות המינהלית דווקא, להשהות את ביצוע ההסגרה בלבד, אם וכאשר האינטרס של המדינה

המתבקשת מצדיק זאת כדי לכפות על המבוקש את דיניה בשל עבירה אחרת" (פלד, בעמ' 422).

99. ואכן, שיטות משפט שונות ברחבי העולם, נוקטות בהסדרים שונים ביחס לתחרות שבין המדינה המבקשת למדינה המתבקשת, במקרה שבו מיוחסת למבוקש עבירה אחרת מאשר העבירה שבגינה מבוקשת הסגרתו.

כך למשל, במרבית אמנות ההסגרה שעליהן חתומה ישראל, הדחייה האפשרית אינה ביחס לדחיית הדיון בעתירה אלא ביחס לדחיית מסירתו בפועל של המבוקש למדינה המבקשת, לאחר שכבר הוכרז כבר-הסגרה. יתרה מכך, ישנן אמנות שהגדילו לעשות וחייבו במפורש את המדינה המבקשת להשלים את הליכי העיון בבקשת ההסגרה ובעתירה לה, ורק בשלב המסירה כאמור נשמרת אפשרות לעכב את ההליך (ראו סעיף 19(1) לאמנה האירופית בדבר הסגרה, כ"א 17, 87 (נפתחה לחתימה ב-1957)).

לענייננו, אמנת ההסגרה שבין ישראל לארה"ב מורה בזו הלשון:

סעיף 8

היה המבקש עומד לדין או נושא ענשו בשטח-ארצו של הצד המתבקש על עבירה שונה מזו שעליה מבקשים את הסגרתו, מותר לדחות את מסירתו עד לסיום ההליכים והביצוע המלא של העונש שיפסקו לו או שפסקו לו (ההדגשה הוספה – י' א').

ענייננו הרואות, כי בשונה מסעיף 11 לחוק ההסגרה שענייננו דחיית הדיון בעתירת ההסגרה; הסכם ההסגרה שבין ישראל לארה"ב, אינו מאפשר להפסיק ניהול הליכי ההסגרה עצמם, אלא רק את מסירתו של המבוקש בפועל למדינה המבקשת.

100. מכאן, נשוב וניתן דעתנו לשיקולים המנחים את בית המשפט לדון בבקשת דחיית הדיון בעתירה ולהכריע בה. על רקע האמור עד כה, ובעיקר לנוכח תכליתו של סעיף 11 לחוק ההסגרה לעצב את מערכת היחסים שבין המדינות, הקשיים בהסדריו הפרטניים של סעיף זה, וההוראות השונות של חלק מאמנות ההסגרה עליהן חתומה ישראל – מוליכים יחדיו לכך שבית המשפט יפעיל בצמצום את סמכותו לדחיית הדיון בעתירה, וזאת במסגרת שיקול הדעת המסור לו.

לא בכדי סעיף זה נדון בבתי המשפט רק פעמים ספורות בהליכי ההסגרה (תה"ג (מחוזי י-ם) 5477-02-19 נוימנד נ' היועץ המשפטי לממשלה (16.7.2019); ע"פ 3713/07

לוין נ' מדינת ישראל (24.2.2008), וככל שידי מגעת נמצא כי דחיית הדיון בעתירת ההסגרה בחסות סעיף זה – טרם נעשתה בפועל.

101. בענייננו, על רקע האמור לעיל, ניכר כי אין מקום להיעתר לבקשת המבוקש לדחות את הדיון בעתירת הסגרתו, עד לתום בירור ההליך הפלילי הישראלי בענייננו. תחילה, פרשנות הסעיף בהתאם לתכליתו, מלמדת כי רק בא-כוח המדינה יכול ליזום בקשה לבית המשפט הדן בעתירה להשהות את הטיפול בה עד להכרעה בהליך המקומי. בענייננו של המבקש דנן, בקשה מסוג זה לא הוגשה מטעם בא-כוח המדינה; אדרבה, נציגי המדינה שבו והתנגדו, הן בבית המשפט המחוזי הן בדיון לפנינו, להשהיית הטיפול בעתירת ההסגרה.

זאת ועוד, עסקינן כאמור בסמכות רשות של בית המשפט הדן בעתירה, אשר ראוי כי במסגרת שיקול דעתו יפעיל בצמצום את סמכותו לדחיית הדיון, כאמור. במקרה שלפנינו, לא הוצג טעם טוב המצדיק להשהות באופן חריג את הדיון בעתירת ההסגרה.

יתר על כן, במקרה שבו ארה"ב היא המבקשת את ההסגרה, יישוב ההדורים שבין סעיף 8 לאמנת ההסגרה שבין ישראל וארה"ב, המאפשר רק דחייה של מסירת המבוקש בפועל, לבין סעיף 11 לחוק ההסגרה, תומך אף הוא בכך שדחיית הדיון בעתירה תיעשה במשורה ובמקרים חריגים בלבד.

102. גם בניסיונו של המערער להיאחז בסעיף 11א לחוק ההסגרה, אין ממש. שכן, סעיף זה נועד לאפשר עיכוב ביצוע העונש או הפסקתו כדי להסגיר באופן זמני את המבוקש למדינה המבקשת, תוך הבטחה מצדה כי המוסגר יחזור. היינו, להליך זה אין השפעה על סדר ניהול הליכי הסגרה עצמם; הם צריכים להתנהל עד הסוף, קרי עד לרגע המסירה, והחוק מאפשר להתנות את ביצוע ההסגרה בהבטחה מטעם המדינה המבקשת להחזיר את המבוקש לישראל "לכשיידרש, לביצוע ענשו או לגמר ביצועו, במועד ובדרך שייקבע בהסכם עם המדינה המבקשת או על פיו" (פלד, בעמ' 434).

103. לבסוף, וכפי שהבהירה באת-כוח המשיבה בדיון שלפנינו, חוק ההסגרה מקנה בסעיף 18 סמכות לשר המשפטים לעכב את ביצוע ההסגרה בפועל. זאת, כאשר לפי סעיף 19(ב) לחוק ההסגרה, התקופה שבה המבוקש עומד לדין בישראל על עבירה אחרת, לא נמנית במניין שישים הימים שבהם ההכרזה עומדת בתוקף (ללא ארכות). המשמעות היא כי אי-דחיית הדיון בעתירה לפי סעיף 11 לחוק ההסגרה, אינה סוגרת את הדלת בפני

בירור ההליך הפלילי המקומי. לאחר שהכרזתו של המערער על היותו בר-הסגרה תהא סופית וחלוטה, המערער יוכל להגיש בקשה מתאימה לשר המשפטים, אשר משיקוליו- הוא, ובין היתר תוך התחשבות בשיקולי יחסי החוץ של מדינת ישראל, יחליט אם וכיצד לדחות את ביצוע ההסגרה.

הנה כי כן, התנהלותו הדיונית של בית המשפט המחוזי אשר הכריע בעתירת ההסגרה, ובסופה מצא כי המערער בר-הסגרה – בדין יסודה; כך גם לא נפל כל פגם בשיקול דעת בית המשפט המחוזי בכך שלא מצא להשהות את הדיון בעתירת ההסגרה.

תקנת הציבור

104. ניתן לומר כעת כי טענות המערער בעניין "כפל ההליכים" – לא מסייעות לו. שהרי, תנאי סייג "הסיכון הכפול", כמו גם התנאים לדחיית הדיון בעתירה, אינם מתקיימים. אלא שהמערער מוסיף ומפנה לעניין חזיזה שבו הותרה בצריך-עיון השאלה אם ניתן למנוע את ההסגרה מכוח סייג "תקנת הציבור", במקרה שבו כפל ההליכים אינו מגבש את סייג "הסיכון הכפול" (עניין חזיזה, בפסקה 70).

105. בעניין סלומיאנסקי עמדתי בהרחבה על גדרי סייג "תקנת הציבור" (ראו בפסקאות 38-41, 58-65). סייג זה, עוגן במסגרת תיקון מס' 7 לחוק ההסגרה, וזו לשונו:

ב.ב. (א) לא יוסגר מבוקש למדינה המבקשת באחד מאלה:

[...]

(8) היענות לבקשת ההסגרה עלולה לפגוע בתקנת הציבור או באינטרס חיוני של מדינת ישראל.

מיד בסמוך לאחר הולדתו של סייג זה, הוא פורש בפסיקת בתי המשפט באופן מצמצם וקפדני. הובהר, כי מדובר בתקנת ציבור "חיצונית" שעניינה "בעקרונות-יסוד, בהשקפות-עומק ובאינטרסים נעלים של החברה והמדינה, עקרונות, השקפות ואינטרסים שהם כה עקרוניים וכה בסיסיים עד שראויים הם כי נדחה מפניהם מעשה של הסגרה" (ע"פ 2521/03 סירקיס נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 337, 346 (2003)). בהתאם, הסגרת מבוקש תיחשב כנוגדת את תקנת הציבור, למשל, כאשר ניכרת פגיעה ממשית בתחושות המוסר וההגינות; כאשר מעשה ההסגרה יהא, בנסיבות העניין, בלתי צודק ובלתי ראוי, או כאשר מדובר במעשה המהווה התעמרות פיזית או התעללות של ממש במבוקש להסגרה. בעניין בלומברג הגדרתי בתמצית את הנוסחה להפעלת הסייג במקרים שבהם:

”הפגיעה בזכויותיו של המבוקש כתוצאה מהסגרתו הינה בעלת עוצמה מיוחדת, אשר יש בה בכדי להכריע את האינטרס הציבורי הגלום בהסגרתו” (ע”פ 7835/17 בלומברג נ’ היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 14 (7.11.2018)).

אמות המידה המחמירות לתחולת סייג ”תקנת הציבור”, מוליכות לכך שטענה בדבר פגיעה בתקנת הציבור עקב הליך הסגרה תתקבל במשורה ובמקרים חריגים ביותר (ע”פ 2144/08 מונדרוביץ נ’ מדינת ישראל, פסקה 114 (14.1.2010)).

106. על רקע האמור, ניכר כי המקרה שלפנינו אינו נמנה על המקרים הנדירים והחריגים המצדיקים את הפעלת סייג ”תקנת הציבור”. פגיעה בעקרונות-יסוד של החברה – אין בנמצא; וגם חשש מפני התעמרות, התעללות או חוסר צדק במעשה ההסגרה – לא נחזים לעין. אמנם, ההליך הפלילי המקומי נגד המערער עודנו בעיצומו, אולם בכך לא די על מנת להצדיק את תחולת הסייג החריג של ”תקנת הציבור”.

למעלה מכך, כמובא לעיל, המחוקק הסדיר במפורש בחוק ההסגרה את ענייניו של מבוקש אשר מתנהל נגדו הליך פלילי מקומי. כאשר המדובר בעבירה זהה, עסקינן בסייג ”הסיכון הכפול” המצוי בסעיף 2ב(א)(4) לחוק ההסגרה; וכאשר מדובר בעבירה אחרת, ענייננו מצוי בסעיף 11 לחוק ההסגרה. משמעות הדבר היא גם אם לא נטרקה דלתו של סייג ”תקנת הציבור” בפני מקרים שאינם מצדיקים את דחיית הדיון בעתירה או את תחולתו של סייג ”הסיכון הכפול”, בכל זאת, יש לנקוט משנה זהירות בהכנסת מקרים אלו תחת הסייג החריג עד מאוד של ”תקנת הציבור”. אין מדובר בסייג שנועד להיות ”רשת ביטחון”, לא כל שכן, במקרים שבהם המחוקק הביע את עמדתו המפורשת ביחס לדין הרצוי והמצוי.

כלל הייחודיות

107. לבסוף, המערער טוען כי בהתאם ל”כלל הייחודיות” הקבוע בסעיף 17(א) לחוק ההסגרה, יש לגדר את המעשים בגינם תתאפשר הסגרתו של המערער, כך שהוא יועמד לדין ויוענש בהתאם רק בעבירת קשירת הקשר. לטענתו, שיטת הענישה במשפט האמריקאי מתחשבת גם ”במעשים שבהם לא הואשם (והם לא הוכחו במשפט); כך גם כאשר למעשי עבירת הלבנה מושלמת – הגם שהמערער אינו מבוקש אלא בגין עבירת הקשר בלבד”.

טענות מעין אלו ואחרות נדונו ונדחו זה מכבר, בייחוד בהתייחס ליחסי ההסגרה שבין ישראל לבין ארה"ב. שכן, בהתייחס לכלל הייחודיות נקבע במפורש בפרוטוקול המתקן את אמנת ההסגרה שבין ישראל לארה"ב, בזו הלשון:

כלל הייחוד

1. אדם שהוסגר לפי האמנה אין לעצרו, לשופטו או להענישו אצל הצד המבקש אלא על:

(א) כל עבירה שלגביה אושרה הסגרה, או עבירה פחותה כלולה המבוססת על עובדות זהות לאלה של העבירה שלגביה אושרה הסגרה;

(ב) כל עבירה שבוצעה אחרי הסגרת האדם; או

(ג) כל עבירה שעליה הרשות המבצעת של הצד המתבקש מסכימה למעצרו של האדם, למשפטו או לעונשו [...]

הנה כי כן, אין חשש פן כלל הייחודיות לא יישמר בעת הסגרת המערער מישראל לארה"ב, כפי שגם נקבע והובהר בעניין אוזיפה "חזקה על רשויות התביעה בארצות הברית כי הן מכירות את הדין האמריקאי וכי אין מתבקשת ההסגרה בגין עבירה שאין ביכולתן להעמיד את המבוקש לדין בגינה" (שם, בפסקה 217).

סוף דבר

108. המערער, מיכאל פאן, מבוקש על-ידי ארה"ב בגין עבירות קשירות קשר להלבין הון המיוחסת לו. בעניינו, נתמלאו מכלול התנאים הדרושים להכרזה עליו כבר-הסגרה, ולא נמצאו אי-אלו סייגים המצדיקים את מניעת הסגרתו.

אציע אפוא לחברי ולחברתי כי נדחה את הערעור.

יוסף אלרון
שופט

השופט עופר גרוסקופף:

אני מסכים לתוצאה אליה הגיע חברי, השופט יוסף אלרון, ולהנמקות המפורטות בפסק דינו המקיף בכפוף להערות להלן:

1. ככלל, בחינת עמידת בקשת ההסגרה בדרישת הפליליות הכפולה צריכה להתבצע ביחס לעבירה בה בחרו הרשויות האמריקניות לבקש את ההסגרה (קשירת קשר להלבנת הון) ולא לפי עבירה שונה וחמורה יותר בה יכלו, אולי, לבקש את ההסגרה, אך בחרו, משיקוליהן, שלא לעשות כן (הלבנת הון). לשם המחשת הקושי שבהתבססות על עבירה חמורה יותר העולה לכאורה מהעובדות שביסוד בקשת הסגרה, אך שונה במהותה מזו שבגינה התבקשה ההסגרה, הניחו כי לפנינו בקשת הסגרה על קשירת קשר לבצע רצח, כאשר מתוך הבקשה עולה כי המעשה עצמו בוצע, וכי הקורבן מצא את מותו. סביר בעיניי כי במצב דברים זה, גם אם לכאורה מהעובדות נוצר הרושם שניתן היה להאשים את המבוקש בביצוע הרצח עצמו על פי דיני הביצוע בצוותא הנהוגים בישראל, הרי שמרגע שהמדינה המבקשת בחרה לבסס את הליך ההסגרה על עבירת הקשר בלבד, ראוי יהיה לבחון את הבקשה על פי המסגרת המשפטית שהוגדרה בבקשת ההסגרה. בהליך הסגרה, כידוע, בית המשפט אינו גובה ראיות, אלא מתבסס על החומר שהגישה המדינה המבקשת, בכדי להכריע האם יש לאישומים של המדינה המבקשת "אחיזה" ראייתית (ראו בפסקה 39 לפסק דינו של חברי וכן עה"ס 5943/22 עוודאללה נ' מדינת ישראל, פסקאות 19-20 והאסמכתאות שם (27.3.2023)). קיים, אפוא, קושי מובנה לבסס במסגרת הליך הסגרה מסקנות, ולו ברמה הלכאורית, כאשר להתקיימות יסודותיה של עבירה חמורה יותר שאינה מנויה בבקשת ההסגרה, ושחומר הראיות בבקשת ההסגרה, לשיטת המדינה המבקשת, אינו מתיימר כלל לתמוך בה. זאת ועוד, תרחיש כזה עלול להוביל לתוצאה בלתי הוגנת לפיה בית המשפט בישראל יקבע, מבלי להתעמק בחומר הראיות, כי יש בו "אחיזה" לאישום חמור יותר (רצח, בדוגמא לעיל), אשר מלכתחילה אין כל כוונה לבררו במדינה המבקשת, ואף לא ניתן לבררו בה, בהיותו חורג מגדר בקשת ההסגרה. ממצב בלתי ראוי מסוג זה, בראיית זכויות המבוקש, מוטב להימנע ככל האפשר.

ודוק, לא נעלמה מעיניי העובדה כי חלק מהתכליות שבבסיס דרישת הפליליות הכפולה מתקיימות גם כאשר בית המשפט בוחן אותה ביחס לעבירה חמורה מזו שבגינה התבקשה ההסגרה. גם במצב כזה יוסגר המבוקש רק אם בישראל ניתן היה להעמידו לדין פלילי בגין מעשיו, ואם הדין הישראלי אינו מסווג את מעשי המבוקש כפליליים – לא ניתן יהיה להסגירו. עם זאת, בית המשפט נמנע בעבר מלהכריע בסוגיה זו, תוך שהצביע על המורכבות העולה מדיון בעבירה שונה וחמורה מזו בגינה התבקשה ההסגרה. כך, בע"פ 10946/03 עיסא נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(2) 33 (2005) הביעה דעת הרוב (הנשיא אהרן ברק והשופטת אסתר חיות כנגד דעת יחיד של השופט (בדימוס) יעקב טירקל ז"ל) ספק ביחס לאפשרות להכריז על אדם בר-הסגרה ביחס לעבירה של קשירת קשר לסיוע לייצור סם מסוכן, על בסיס קביעה כי העובדות תומכות בעבירה של קשירת קשר לייצור

סם מסוכן. הנשיא ברק ציין בהקשר זה את הדברים הבאים, היפים בעיניי, בשינויים המחויבים, גם לענייננו:

איני משוכנע שבנסיבות העניין ניתן לומר שהעבירה של קשירת קשר לייצור סם מסוכן מקיימת את דרישת "הפלילות הכפולה" הנדרשת לצורך אישור הסגרתו של המערער לארצות הברית (סעיף 2(א) לחוק ההסגרה). זאת נוכח החלטתן של רשויות התביעה של ארצות הברית להעמיד את המערער לדין דווקא בגין עבירה של קשירת קשר לסיוע לייצור סם מסוכן [...], ולא בעבירה העיקרית של קשירת קשר לייצור עצמו. בנסיבות כאלה – שבהן במשפטה של המדינה המבקשת קיימת עבירת הסגרה מקבילה (בענייננו: קשירת קשר לייצור סם מסוכן), אך זו החליטה משיקולים להעמיד את המבוקש לדין אך בשל עבירת הקשר לסיוע לאותה עבירה – תיתכן הטענה כי מדינת ישראל אינה רשאית "לתרום" עבירה חמורה יותר לצורך מימוש ההסגרה.
(שם, בעמ' 50. וראו גם דנ"פ 6519/05 עיטא נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (2.9.2005)).

לאור הקשיים האמורים, ומבלי לטעת מסמרות ביחס לשאלה העקרונית בדבר האפשרות לפנות לעבירה שונה מזו שננקבה בבקשת ההסגרה לצורך בחינת דרישת ה"פלילות הכפולה", סבורני כי אין הצדקה לבחון את הבקשה שלפנינו במשקפי העבירה של הלבנת הון (שהעונש בגינה הוא עד 10 שנות מאסר), שהיא עבירה שונה וחמורה מעבירת קשירת הקשר להלבנת הון בגינה התבקשה ההסגרה (שהעונש בגינה הוא עד 7 שנות מאסר). בהתאם הייתי נמנע מלהכריע בעת הזו בסוגיות שבהן דן חברי בפסקאות 48-58.

2. מקובלת עליי עמדת חברי, כמפורט בפסקאות 59-72 לחוות דעתו, לפיה דרישת הפלילות הכפולה מתקיימת בענייננו גם ביחס לעבירת קשירת הקשר. כך, משום, שקשירת קשר להלבין רווחים מפעילות עבריינית באינטרנט מקיימת זיקה מספקת לישראל על מנת לאפשר הגדרתה כ-"עבירת פנים", ככל שעניינה של עבירת המקור בפעילות עבריינית שיועדה מלכתחילה, ובוצעה הלכה למעשה, גם ביחס לתושבי מדינת ישראל, וזאת בהיקפים המצדיקים, כשלעצמם, נקיטת צעדים פליליים בישראל. כך, גם אם אניח כי קשירת הקשר בוצעה מחוץ לתחומי ישראל; כי הפעילות העבריינית יועדה ובוצעה גם ביחס למדינות נוספות; וכי לאחר הפקת הרווחים מהפעילות העבריינית בישראל, מועברים רווחים אלה לחו"ל, ומאותו מועד פעילות ההלבנה מבוצעת כולה מחוץ לישראל (השוו לאמור בע"פ 8801/09 מאיו נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 1

(21.9.2010) [נאם] צעירים אמריקאים הם אלו שהיו יושבים במשרד בניו יורק ומתקשרים לקשישים ישראלים על מנת להוציא מהם במרמה את שארית כספם, אזי למדינת ישראל היתה קמה האפשרות לבקש את הסגרתם במטרה להעמיד אותם לדין בישראל". כן ראו את העובדות שביסוד ההליכים הבאים: ע"פ 5227/10 יובל נ' מדינת ישראל, פסקאות 3-5 ו-72 (2.4.2012); ע"פ 6899/17 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 2 (5.8.2019).

3. אבקש להשאיר לעת מצוא את השאלה האם הזיקה הפרוטקטיבית מתקיימת במקרה דנן (פסקאות 73-75 לחוות דעת חברי). שימוש בזיקה זו עלול לאפשר הרחבה משמעותית, כמעט בלתי מוגבלת, של תחולת דיני העונשין הישראליים, ומן הראוי להמעיט בשימוש בה. כפי שהובהר בע"פ 8831/08 מדינת ישראל נ' אלשחרה (30.6.2010) (להלן: עניין אלשחרה), הזיקה הפרוטקטיבית (לכל הפחות, בכל הנוגע לפגיעה בכלכלת המדינה) נועדה למקרים "החותרים תחת אושיות המדינה" (שם, בפסקה 28. כן ראו: שם, בפסקאות 25-26 ובע"פ 7742/15 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 44 (28.8.2016) (להלן: עניין פלוני)). יתרה מזאת, סבורני כי את תחולת הזיקה הפרוטקטיבית על עבירות הנוגעות להלבנת הון ראוי יהיה לבחון בשים לב לאופי המעשים המיוחסים לנאשם, ולא ניתן להסתפק לעניין זה בפגיעתן הרעה של עבירות הלבנת ההון, כשלעצמן, בערכים מוגנים (לגישה זו, ראו והשוו: עניין אלשחרה, בפסקאות 29-30; ע"פ 9334/08 עלי נ' מדינת ישראל, פסקאות 27-30 לפסק דינה של השופטת מרים נאור (23.11.2011)). כן ראו את ההבחנה שערך השופט יצחק עמית בעניין פלוני, בפסקה 61(ה)). לפיכך, ונוכח השאלות השונות המתעוררות בסוגיה זו, אינני רואה צורך להיזקק לה כאשר ניתן להגיע לתוצאה של קביעת פליליות על פי הדין הישראלי כ-"עבירת פנים", כאמור בפסקה 2 לעיל.

4. הטענה כי לא מתקיים בענייננו "סיכון כפול" להרשעה בשני הליכים נפרדים – האחד בארץ והשני בארה"ב, אינה יכולה להתקבל במקרה דנן בשל השוני בעבירות, המתבטא במספר מישורים מרכזיים: כתב האישום האמריקני עוסק בתקופה ארוכה מזו שבה עוסק כתב האישום הישראלי (סעיף 2 לכתב האישום האמריקני וסעיפים 4-5 לאישום השני בכתב האישום הישראלי); כתב האישום האמריקני מונה שורה של התנהגויות שאינן מוזכרות כלל בכתב האישום הישראלי (ראו, בין היתר: סעיפים 6-8 ו-21 לכתב האישום האמריקני. כן השוו את פירוט חברות הקש וחשבונות הבנק הקשורים, לכאורה, למערער ולשותפו בכתב האישום האמריקני בסעיפים 29 ו-31 לרשימה המקבילה בסעיף 1 לאישום הראשון ובסעיפים 4-5 לאישום השני בכתב האישום הישראלי); כתב האישום האמריקני עוסק בהלבנת הון בהיקף גדול, בהרבה, מזו בה

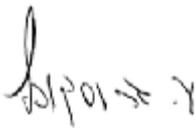
עוסק כתב האישום הישראלי – אף שדומה כי קיימת חפיפה חלקית בין הכספים בהם עוסקים שני כתבי האישום (סעיפים 22 ו-35 לכתב האישום האמריקני; סעיף 3 לאישום השני בכתב האישום הישראלי); ולבסוף, ולא מבחינת החשיבות, קיים שוני משמעותי בעבירות המקור (סיוע למסחר בדארק-נט לעומת העלמת מס), ובהתאם, קיים שוני גם בערכים החברתיים עליהם מבקשים האישומים להגן. נוכח הפערים הניכרים המנויים לעיל, לא השתכנעתי כי קיימת מניעה על פי הדין הישראלי במקרה דנן מהרשעה בשני הליכים שונים (והשוו לעמדתי, בדעת יחיד, ברע"פ 2384/24 שריתח נ' מדינת ישראל, פסקאות 13-14 (3.4.2025) באשר להרשעה במספר עבירות החולקות רכיב התנהגותי זהה, וזאת בשינויים המחויבים, נוכח העובדה שבהליכי הסגרה מתעוררת שאלת היחס בין מדינות שונות המבקשות להרשיע בגין אותה התנהגות. להרחבה בעניין זה, ראו: ע"פ 8010/07 חזיזה נ' מדינת ישראל, פסקאות 42-70 (13.5.2009)). נוכח האמור, אני מסכים לדחיית טענת ה-"סיכון הכפול" מהטעמים המפורטים בפסקאות 77-83 לחוות דעת חברי.

משכך, אינני רואה צורך להידרש לשאלה אם היה מקום להכריז על המערער כבר-הסגרה, לו היה מדובר באותה עבירה עצמה, אך מהטעם שההליך הישראלי טרם הסתיים (דיון המפורט בפסקאות 84-91 לחוות דעת חברי). זאת, בהינתן שלשיטתי הדבר עשוי לעורר קושי, שראוי יהיה לדון בו אם וכאשר יתעורר. ודוק – קושי זה מתעורר אף אם נכונה מסקנת חברי באשר לסייג הסיכון הכפול (סעיף 2ב(4) לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (להלן: חוק ההסגרה)), שהרי גם אם סייג הסיכון הכפול אינו עומד למבוקש בנסיבות אלה, עדיין ייתכן שעומד לו סייג תקנת הציבור (סעיף 2ב(8) לחוק ההסגרה. ראו בפסקה 104 לחוות דעתו של חברי).

5. לבסוף, אינני רואה מניעה כי בקשה לדחיית הדיון בעתירת ההסגרה לפי סעיף 11 לחוק ההסגרה תוגש על ידי המבוקש, ולא על ידי המדינה (וזאת בשונה מעמדת חברי בפסקה 96 לחוות דעתו). זאת הן בשים לב לתכליות הסעיף, והן בשים לב ללשונו. אף שהסעיף מסדיר מצבים בהם שתי מדינות, המדינה המבקשת והמדינה המתבקשת, מעוניינות למצות את הדין הפלילי עם המבוקש, התוצאה הישירה של הפעלת הסעיף לא נוגעת להליך הזר אלא ליחס בין שני הליכים מקבילים בישראל – ההליך הפלילי המקומי והליך ההסגרה. משכך, ולצד התכלית של הסדרת התחרות בין שתי המדינות, עשויים להתעורר גם שיקולים הנוגעים ליחס בין שני הליכים המשפטיים המקומיים הללו (כגון, מניעת הכרעות סותרות, הבטחת יעילות דיונית, שמירה על מראית פני הצדק וכדומה). דומה כי אין הצדקה מיוחדת להגביל הגשת בקשה, מכוח שיקולים כאלה, לבאי-כוח

המדינה בלבד. בנוסף, יש להתחשב בכך שסעיף 11 לחוק ההסגרה אינו עוסק בהגשת בקשות לבית המשפט בעניין דחיית הדיון בעתירת ההסגרה – אלא רק בסמכות בית המשפט לעשות כן (ומכל מקום, אין דומה סמכות לעיכוב הדיון הנתונה בידי רשות מנהלית לסמכות המוקנית לבית המשפט). ודוק, לא נעלמה מעיני הביקורת שמתח פרופ' שניאור זלמן פלר ז"ל כלפי עצם קיום הסעיף, כמפורט בפסקה 98 לחוות דעתו של חברי – ואולם, עם כל הכבוד לביקורת, ועם כל ההערכה העצומה לאבי המשפט הפלילי הישראלי, אין בה כדי לאיין את הסמכות שנקבעה על ידי המחוקק, אף לא להגביל את האפשרות לעתור להפעלתה למדינה בלבד.

עם זאת, ולאחר שהצגתי את עמדתי ביחס לעצם האפשרות של מבוקש להגיש בקשה לפי סעיף 11 לחוק ההסגרה, אבהיר כי מקובל עליי שבמקרה הרגיל אין מקום להיענות לבקשה שכזו, בלא שהוצגו טעמים חריגים, וכך גם במקרה דנן, מהנימוקים שפירט חברי בפסקאות 99-103 לחוות דעתו.

עופר גרוסקופף
שופט

השופטת רות רונן:

אף אני מסכימה לפסק דינו של חברי השופט י' אלרון. מאחר שאף חברי השופט ע' גרוסקופף הסכים לתוצאת פסק הדין, אינני סבורה כי יש הכרח להתייחס להערותיו לגופן, ואת ההכרעה במחלוקות המסוימות שישנן בין שני חבריי, ניתן להותיר לעתיד לבוא.

רות רונן
שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט יוסף אלרון.

ניתן היום, ג' תמוז תשפ"ה (29 יוני 2025).

רות רונן
שופטת

עופר גרוסקופף
שופט

יוסף אלרון
שופט